

Inhoud

Van de voorzitter.....	54
Van de redactie.....	54
Vogelaarsdiscussie	55
Notulen van de Algemene Ledenvergadering.....	56
Oorkondes voor Hanneke Sevink en Harry de Rooij.....	59
IJsvogelnieuwtjes	60
Nieuwe Broedvogelatlas Noord-Holland.....	61
Muizenjaren in de westelijke Eempolders.....	63
De VWG naar de politiek.....	66
Huiszwaluwen in 2007 opeens weer in de lift.....	67
Hoe het de Oeverzwaluwen in 2007 verging	69
De VWG is een ANBI.....	72
Noodklok luidt voor de Scholekster.....	73
De come-back van de Buizerd	74
Boekbespreking.....	77
Uit de veren	77
Veldwaarnemingen.....	78
Mutaties Ledenbestand april 2008	79
Ontvangen literatuur.....	80
Programma 2008	81
Adressen	

Van de voorzitter

In de algemene ledenvergadering op 27 maart zijn het jaarverslag en het financieel verslag over 2007 toegelicht en goedgekeurd. Het verslag hiervan vindt u in deze Korhaan. Heel positief zijn de benoeming van Piet Spoorenberg als bestuurslid en coördinator van de Subgroep Avifauna en, na eerder sterk aandringen van de overige leden van het bestuur, de herbenoeming van penningmeester André Kerkhof. Het bestuur is nu nog niet compleet, maar er is toch continuïteit en dat is een goede basis voor ons werk als bestuur. Na de pauze is de film “Schoffies” gedraaid. Deze film toont het leven van de Amsterdamse stadsreigers en de vaak bizarre ‘samenwerking’ met sommige Amsterdammers. Tassen vol drumsticks, kippenpootjes en kuikens worden uitgedeeld, en ook de Febo en de sportvissers hebben een plaats in de voedselketen en het dagmenu van de reigers. De eigenaar van een mooie vijver met Koykarpers heeft hier echter weinig mee. Je kunt de film ook zien als een spiegel voor de Vogelwerkgroep. Dan zijn wij ineens weer heel normaal, ondanks onze gedrevenheid voor de vogels en de natuur.

Aan het eind van de avond is aan twee leden een oorkonde van verdienste uitgereikt. Hanneke Sevink en Harry de Rooij leiden al 10 jaar de Roofvogelwerkgroep van de VWG en bovendien zijn zij voorzitter, respectievelijk secretaris van de Roofvogel Werkgroep Nederland. Beide roofvogelaars zijn sterk gericht op het uitvoerende werk (klimmen en ringen), maar nemen toch ook de tijd om anderen te begeleiden en de werkgroep te organiseren. Zij werken daarbij veel samen. In het dubbelinterview in deze Korhaan vindt u meer informatie. Als VWG zijn we trots op hen. Als bestuur hebben we dat laten blijken door het uitreiken van een oorkonde aan deze zeer gewaardeerde leden.

Nu ik een jaar voorzitter ben, is mijn proefperiode voorbij en raak ik gewend aan deze rol. In het komende jaar zal ik mij samen met de andere bestuursleden weer inzetten voor de vereniging voor een jaar met veel activiteiten en veel vogelplezier.

Rien Rense

Van de redactie

Voor u ligt het aprilnummer van De Korhaan. Door mijn afwezigheid in het begin van april valt dit nummer wat later bij u in de brievenbus.

Op de pagina hiernaast vindt u een nieuwe naam in het lijstje van redactieleden. Frans van Lier is de nieuwe fotoredacteur die voor een zo scherp mogelijke weergave zorgt van de foto's die de redactie ontvangt. Voor een goed resultaat heeft hij foto's met een hoge resolutie nodig. U bewijst ons (en de lezers) een dienst als u hiermee rekening houdt.

Buiten de vaste bijdrage van Jan Mooij – deze keer over muizenjaren in de Eempolders – vindt u in dit nummer ook twee artikelen over respectievelijk Huis- en Oeverzwaluwen. De stijging in 2007 van het aantal broedparen van de Huiszwaluw verheugt ons natuurlijk zeer; het is echter teleurstellend dat, ondanks alle inspanningen, het aantal broedparen van de oeverzwaluw achteruit ging. Ook de sterke afname van het aantal Scholeksters komt indit blad aan de orde.

In dit nummer vindt u, evenals in een vorig nummer, vogelpoëzie. Het VWG-lid George Bretz stuurde ons beide bijdragen. Regelmatig is er in het blad wel ergens een plaatsje, waar zo'n gedicht net past.

De redactie hoopt dat u weer veel lezenswaardigs in dit nummer vindt. Het is prettig dat we voor iedere uitgave weer voldoende kopij ontvangen. We danken daarvoor de inzenders zeer.

We wensen u veel genoegen met het lezen van deze Korhaan.

Hillie Hepp

Vogelaarsdiscussie

Het gezelschap aan tafel tijdens de maaltijd bestond uit vogelaars in leeftijd variërend van middelbaar tot senior. Meestal is het zo met een groep 'pietjesjenners', dat tijdens een gesprek de waarnemingen over de tafel vliegen. Deze keer ging het anders. De omgeving waarin de bijeenkomst werd gehouden nodigde ook meer uit tot beschouwende verhalen en het ophalen van herinneringen, dan praten over de laatste bijzondere waarnemingen. Het was de stulp van Frank die daartoe uitnodigde; een riante woonboerderij met graslandjes en boomgaardjes rondom. Daar kwam nog bij dat de meeste deelnemers elkaar al heel lang niet hadden gezien. Al tijdens het aperitief viel het de disgenoten op dat ook aan de andere tafels de dames in de minderheid waren, maar dat dit wel een tijdbeeld was. Gerefereerd werd aan het standaardwerk van profesoer Voous 'In ban van vogels'. In dit boek met biografieën van 550 bekende vogelaars komt maar een gering aantal vrouwen voor die zich met vogels hebben beziggehouden. Naar aanleiding daarvan vertelde een van de deelnemers een anekdote over een van hen. Onderweg naar een vogelplek kreeg zij een stopteken van een politie-auto, omdat zij een verkeerslicht dat op rood stond had genegeerd. Toen de agenten haar daarop attent maakten en haar vroegen zich bekend te maken, reageerde zij, terwijl zij haar rijbewijs overhandigde, met de mededeling: "Mijn naam is Groen". De agenten zagen de humor daarvan wel in en zij kon zonder geverbaliseerd te zijn doorrijden. De discussie over vogelende vrouwen en het waarom wel en waarom niet werd voortgezet, maar de conclusie werd getrokken dat de situatie van enkele decennia geleden al lang niet meer representatief was voor de huidige, waarbij de dames met een inhaalslag bezig zijn. Vogels kijken is geen typisch mannelijke bezigheid meer. Dat kon beaamd worden met een praktijkvoorbeeld van onze vogelwerkgroep en de vogelcursus, waar het vrouwen-aandeel groot is. Een verklaring voor dit fenomeen was, meenden de tafelgenoten, dat

vrouwen die vroeger eenlingen waren tussen de mannen, nu aansluiting bij hun seksegenoten kunnen zoeken en ook samen met hen op pad kunnen gaan.

Over vogelend Nederland raakten de

gemoederen enigszins verhit; over de onverzadigbare reisdrijf naar de meest vreemde plekken op de wereld en het afgeven ondertussen op wat er hier gebeurt. Ook sprak men over de hang naar scores en het niet meer willen investeren in vogels door bestuursfuncties te vervullen of aan onderzoeken mee te werken. Met het tweede was niet iedereen het eens; er werd verwezen naar het succes van SOVON.

Siegfried vond vogelaars altijd maar zure piskijkers: sombere lieden met veel commentaar, nooit eens genietend van het mooie dat overal rondom hen was; niet in de realiteit levend en met een 'geitenwollen sokken imago' uit de tijd van de jeugdbonden voor natuurstudie in de vorige eeuw. Hem werd te verstaan gegeven dat dit al lang niet meer het geval was en dat zelfs de fanatieke hondjes uit zijn actieve periode met de tijd waren meegegaan. Veel van hen hadden belangrijke posities bekleed in de natuurbescherming of doen dit nog. De huidige generatie vogelaars staat met twee benen op de grond en de actievelingen hebben een positieve instelling die zij onderling en in de maatschappij uitstralen. Vogels kijken is mede dank zij het enthousiasme van voorgaande generaties nu een populaire hobby, waar de vogels van profiteren. Het was een conclusie waar ieder wel mee kon leven.

Penlijster

Notulen van de Algemene Ledenvergadering

d.d. 27 maart 2008

Aanwezig: 45 leden (volgens presentielijst)
Het Bestuur: Rien Rense, voorzitter en bestuurslid/coördinator Subgroep Communicatie
André Kerkhof, penningmeester
Renée Beekman, secretaris
Joke van Velsen, bestuurslid coördinator Subgroep Excursies
Bep Dwars, bestuurslid/coördinator Subgroep Algemene Zaken

Afwezig met bericht: Jan Bos, Han Westendorp, Wouter Rohde, Pieter Jan Hegenbart, Mia Kraal, Conny Leydekker, Simon en Anneke Visser, Helmoet Vos, Francien Wilms en Gerben Boon.

1. Opening en mededelingen bestuur

Rien Rense heet de aanwezigen welkom en leest de namen voor van de leden die hebben afgezegd. Er zullen vanavond twee leden in het zonnetje worden gezet door middel van het uitreiken van een oorkonde. Dit gebeurt door omstandigheden na de pauze.

2. Vaststellen verslag Algemene Ledenvergadering van 22 november 2007

Er zijn geen op- of aanmerkingen op het verslag van de ALV van 22 november 2007; het verslag wordt onder dankzegging aan de secretaris goedgekeurd en vastgesteld.

3. Algemeen Jaarverslag 2007

Het jaarverslag is samengesteld uit bijdragen van verschillende subgroepen en staat afgedrukt in De Korhaan. De voorzitter haalt enkele opvallende punten naar voren:

2007 was een lustrumjaar: de vereniging bestond 40 jaar. Dat is vooral gevierd met verenigingsactiviteiten. Het meest opvallend waren de excursie naar de Eempolders met brunch in De Theetuin, de feestavond in september en het dubbeldikke lustrumnummer van De Korhaan. Het was daarmee een geslaagd lustrumjaar

In 2007 was de Huismus de vogel van het jaar. Aan het onderzoek naar de verspreiding van de Huismus is door vele leden en niet-leden meegewerkt. De resultaten worden nog uitgewerkt en zullen over enige tijd in de vereniging worden gepresenteerd.

De Subgroep Natuurbescherming heeft in 2007 onder leiding van Rob Kloosterman een snelle ontwikkeling doorgemaakt. In december kwam daar een eind aan door het plotseling terugtrekken van Rob. Engbert van Oort vraagt naar een toelichting op het aftreden van Rob Kloosterman. De voorzitter antwoordt dat Rob zeer gedreven was, en dat ook van anderen verwachtte. Dat was aanleiding voor irritaties. De VWG voldeed niet aan zijn verwachtingen, en Rob heeft zich zonder verder overleg daarom teruggetrokken. Het bestuur zoekt nu samen met de subgroep naar een goede structuur voor de voortzetting van de activiteiten.

De vernieuwing van de website. We verwachten dat hierdoor de subgroepen en alle leden steeds meer gebruik zullen gaan maken van de vele mogelijkheden van internet. Ook hopen we dat mensen van buiten de vereniging ons beter zullen vinden en digitaal kennis kunnen maken met onze vereniging. Zo kunnen alle groepen en ook individuele leden hun activiteiten en resultaten presenteren. Andere leden kunnen hier weer interessante informatie uit halen en mogelijk nog enthousiaster worden voor het vele werk dat we als VWG met plezier uitvoeren. Onze webmasters Dirk Prop en Helmoet Vos worden hiermee gecompimenteerd.

Naast deze opvallende zaken is er ook in het afgelopen jaar weer heel veel gedaan binnen de vereniging. Het jaarverslag biedt daarvan een indrukwekkend overzicht. In zijn eerste jaar als voorzitter heeft Rien gemerkt dat heel veel leden zich voortdurend inzetten voor allerlei activiteiten. Vaak doet men dat al vele jaren en zonder dat het nog opvalt. Als voorzitter en mede namens het bestuur spreekt hij zijn waardering uit voor al deze 'actievelingen' en bedankt hen voor hun inzet in het afgelopen jaar. Het vormt de basis voor de vereniging.

Onder dankzegging aan alle leden die hebben meegewerkt aan het jaarverslag, wordt het verslag vastgesteld en goedgekeurd.

4. Financieel verslag 2007

De penningmeester André Kerkhof licht het financiële jaarverslag toe met behulp van een PowerPoint presentatie.

André Kerkhof
Foto: Joost Beekman

Het complete financiële jaarverslag bevat 134 pagina's. Een verkorte versie werd gepubliceerd in De Korhaan. Het lustrum is de grote "boosdoener" waardoor een begrotingsverschil is ontstaan. Met name de excursie in de Eempolders, waar de leden in groten getale op af zijn gekomen, is hiervan de oorzaak. De penningmeester prijst de lustrumcommissie voor al het werk dat zij heeft verricht. Een aantal groepen is financieel helemaal selfsupporting. Deze groepen hebben een eigen werkkapitaal voor de eerste uitgaven. Verwezen wordt naar de in 2007 uitgekomen notitie Werkkapitaal van de penningmeester.

Opvallend is een verhoging van de uitgaven voor het verenigingsblad De Korhaan. Dit is het gevolg van het feit dat we eind 2007 voor twee jaar nieuwe omslagen moesten laten drukken.

De promotiestand heeft kans gezien om bijna € 900 over te houden. Terzijde wordt vermeld dat ook daar een vacature voor is: Bertus van den Brink zal binnenkort stoppen met zijn werk voor de promotiestand.

De website heeft wat meer gekost dan begroot was. Het betreft eenmalige kosten en de verwachting is dat we het komende jaar wel uit zullen komen met de begroting.

Het rapport over de Eempolders van Jan Mooij wordt verkocht voor € 5,-. Iemand heeft het boekje aangevraagd per giro, maar zijn adres niet vermeld. De penningmeester heeft hem toen één eurocent terug gestort met het verzoek zijn adres door te geven, wat tot op heden nog niet is gebeurd. Zodoende staat er een bedrag van 19,99 in de stukken.

De begroting van het lustrum is behoorlijk overschreden, mede door de onverwacht grote deelname aan de lustrumactiviteiten. Het verschil wordt, zoals afgesproken, afgeschreven van de Reservering Clubhuis.

Onder Bestuurskosten staan o.a. lidmaatschappen. Dat is een aantal lidmaatschappen van andere verenigingen die wij als bestuur hebben.

Vorig jaar is al vermeld dat het Eigen Vermogen een paar jaar geleden oneigenlijk verhoogd is door een legaat. Het bedrag van € 2.385 wordt gezet op Reservering Legaat en zal zo goed als zeker dit jaar besteed worden.

Jelle Harder vraagt waar het geld van het legaat aan besteed zal worden en waar het rapport over de Eempolders van is betaald.

- Voor het rapport is subsidie ontvangen en dat viel weg tegen de kosten, zodat het niet afzonderlijk is verantwoord.

- Paul en Loes van der Poel hebben zich ingezet voor een bestemming van het legaat van Yves Vogel. Het geld zal besteed worden aan een verhoogde uitkijkpost op de Bovenmeent (aan de Kreugerlaan). Door het slechte weer van de laatste tijd zijn de werkzaamheden uitgesteld, maar verwacht wordt dat het uitkijkpunt volgende maand gereed zal komen.

5/6. Verslag Kascommissie en decharge bestuur

De Kascommissie is eind februari samengekomen bij de penningmeester om het verslag te bespreken. Zij heeft een aantal steekproeven genomen en vragen gesteld en alle uitkomsten en antwoorden bleken te corresponderen met de onderliggende bewijsstukken, zodat de commissie de algemene vergadering voorstelt om het financiële jaarverslag goed te keuren en het bestuur hiermee decharge te verlenen. Dit wordt met applaus door de aanwezigen bevestigd.

7. Benoeming kascommissie

Voor het komende jaar wordt een nieuwe kascommissie samengesteld.

Hugo Weenen en Willem Jan Hoeffnagel treden af.

Pieter Jan Hegebart is nog beschikbaar.

Wobbe Kijlstra en Johan de Koning stellen zich beschikbaar en worden met applaus benoemd.

8. Bestuurssamenstelling en –verkiezing

De voorzitter merkt in algemene zin op dat het moeilijk is om bestuursfuncties in te vullen.

Binnen het bestuur zijn we in overleg over de wijze waarop we de functies moeten invullen en over de wenselijke samenstelling van het bestuur, nu en op termijn. We hebben daar nog geen concrete afspraken over gemaakt. Maar er wordt gekeken naar de inhoud van de functies en we willen daarover praten met potentiële opvolgers. Op die manier hopen we meer stabiliteit te krijgen in de samenstelling en het functioneren van het bestuur.

We proberen ook zo te werken dat er met plezier gewerkt kan worden en dat het aangenaam is om in het bestuur te zitten.

Vacature coördinator Subgroep Avifauna

Avifauna is het afgelopen jaar bij toerbeurt vertegenwoordigd door leden van het coördinatieteam (CT). Gelukkig heeft een van die leden zich nu beschikbaar gesteld voor deze vacature.

Het is Piet Spoorenberg, met wie we al enige malen kennis hebben kunnen maken in het bestuur, en het blijkt dat we goed met elkaar overweg kunnen. Het bestuur heeft op grond daarvan positieve verwachtingen en is zeer ingenomen met de kandidaatstelling van Piet.

Piet wordt met applaus benoemd tot bestuurslid Avifauna.

Vacature coördinator Subgroep Natuurbescherming

De leden van de subgroep hebben aangegeven dat zij zich wel willen blijven inzetten voor een aantal deelprojecten, maar de stap naar het bestuur is voorlopig nog te zwaar. Bij de discussie daarover bleek dat er veel raakvlakken zijn met de activiteiten van de Subgroep Avifauna. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden om de SG Natuurbescherming op te nemen in de SG Avifauna en is in overleg met de leden van de subgroep.

Vacature coördinator Subgroep Vogelherkenningscursus

Het bestuur is in gesprek met deze groep over de plaats van de SG binnen de vereniging en heeft de subgroep gevraagd uit hun midden een vertegenwoordiger voor te dragen. Dit is tot op heden nog niet gelukt. Wel wordt de subgroep in het bestuur bij toerbeurt door diverse mensen, meestal Paul van der Poel, vertegenwoordigd.

Vacature coördinator Subgroep Communicatie

Rien Rense is nog steeds op interim-basis coördinator voor deze subgroep. Hij vindt de combinatie van voorzitter en coördinator communicatie niet erg gelukkig. Er is wel een verbreding ontstaan in de redactie waardoor zijn werk wordt verdeeld.

We blijven zoeken naar een nieuw bestuurslid voor communicatie.

Vacature penningmeester

Er zijn gesprekken gevoerd met diverse mensen voor de functie van penningmeester, maar tot op heden is het bestuur er niet in geslaagd een opvolger te vinden voor André Kerkhof. Het bestuur heeft middels een brief een beroep op André gedaan om nog aan te willen blijven tot er een opvolger is gevonden.

André licht toe dat naar zijn mening het bestuurslidmaatschap niet langer dan vier periodes van twee jaar zou moeten duren. Hij heeft zijn aftreden dan ook al twee jaar geleden aangekondigd. Hij heeft lang gearzeld, maar toch besloten om nog een allerlaatste periode van twee jaar aan te blijven als penningmeester.

9. Rondvraag en sluiting

Verder niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Oorkondes voor Hanneke Sevink en Harry de Rooij

Renée van Beek

Oorkonde Boomvalk (foto: Joost Beekman)

Op 27 maart van dit jaar ontvingen Hanneke Sevink en Harry de Rooij een oorkonde van de voorzitter van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken Rien Rense.

Het bestuur heeft hiertoe besloten omdat zij zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de bescherming en bestudering van roofvogels. Omdat zij nauw met elkaar samenwerken en ook al bekend staan als het duo H&H, krijgen zij tegelijkertijd deze onderscheiding.

Hanneke Sevink en Harry de Rooij Foto: Joost Beekman

H&H zijn beiden niet alleen werkzaam binnen onze vogelwerkgroep, maar maken zich ook sterk voor de Werkgroep Roofvogels Nederland, waarvan zij voorzitter en secretaris zijn. Opvallend is echter dat H&H geen bestuurlijke “bobo’s” zijn, maar gedreven en actieve roofvogelaars, vooral bezig in het veld met het opsporen van nesten, observeren en ringen. Ringers en klimmers dus. Bovendien begeleiden zij ook vele, al dan niet beginnende vogelaars. In hun werk staan de uitvoerende zaken voorop en is het besturen bijzaak en een noodzakelijk kwaad. In de zomer moet men

Hanneke niet lastig vallen met de vraag om een begroting op te stellen; dat heeft geen prioriteit. Het bestuur richt zich daarvoor dan ook eerst tot Harry, die toegeeflijker is. Het geeft aan hoe zij als duo werken en elkaar aanvullen. Ooit schreef Hanneke in het blad De Takkeling:

“In deze spannende beginjaren (van de Werkgroep Roofvogels Nederland) uiteraard geen vergaderingen, notulen en ander bureaucratisch ongerief. In plaats daarvan een verzameling ongeregeld, waarmee gewoon niet te vergaderen viel, het juiste volk dus”.

Oorkonde Kerkuil (foto: Joost beekman)

Liever boompje klimmen en prooien zoeken! Als je die visie kent is het nog bewonderenswaardiger dat zij zich zo inzetten voor het bestuur van de roofvogelwerkgroep en echt de tijd te nemen voor het enthousiasmeren en begeleiden van anderen. Het bestuur heeft daar grote waardering voor en is trots op deze leden. Daarom heeft het bestuur besloten beiden een oorkonde uit te reiken. Voor Hanneke een Boomvalk (foto) en voor Harry een Kerkuil (foto), met voor ieder een prachtig boekje en een cadeaubon.

IJsvogelnieuwtjes

Het is druk met de ijsvogelzaken. Ik bedoel, het is een echte hype geworden. Van alle kanten komen er vragen om advies en ook over het laten maken van ijsvogelbroedwanden. Gemeenten, particulieren, adviesbureaus, natuurbeheerders, golfbanen, hoveniers en natuurlijk vrijwilligers. Het lijkt wel of iedereen de IJsvogel heeft ontdekt. En als overheid kun je er natuurlijk ook nog mee scoren...

Jelle Harder

In dit artikeltje in willekeurige volgorde wat interessante zaken over IJsvogels. Begin dit jaar is er op de maandelijkse bijeenkomst van onze Vogelwerkgroep een lezing over IJsvogels in Gooi en Vechtstreek gehouden. Daarbij waren ruim 120 mensen aanwezig waaronder circa 40 niet-leden. Een mooie en nuttige propaganda voor de Vogelwerkgroep en een prachtige start van de IJsvogel als soort van het jaar. Voor de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek leverde dat ook nog enkele nieuwe leden en belangstellenden op. Sommigen konden direct worden ingeschakeld.

Site van VWG

Op de site van de Vogelwerkgroep (www.vwggooi.nl) zijn in de eerste drie maanden van 2008 inmiddels al 138 ijsvogelwaarnemingen ingevuld door 69 verschillende mensen. Tenminste 41 waarnemers van die groep zijn geen lid van de Vogelwerkgroep. Toch hebben deze mensen de VWG nu weten te vinden. Wellicht worden sommigen ook lid.

Nieuwe locaties

Door leden van de werkgroep zijn dit jaar op 16 locaties alweer 29 nieuwe ijsvogelwanden gemaakt. Met ondersteuning van de IJsvogelwerkgroep zijn door Landschap Noord-Holland en Waternet nog eens 16 wanden gerealiseerd op 4 nieuwe locaties. Met de nieuwe boot van de IJsvogelwerkgroep zijn de eerste ontdekkingen gedaan op de Wijde Blik en de Breukeleveense Plas. Hier werden twee mogelijk nieuwe territoria gevonden en kon een eerdere broedplaats worden bevestigd.

Amsterdam

In een bericht van SOVON was te lezen dat in en rond Amsterdam in 2007 niet minder dan 30 paar ijsvogels hebben gebroed. Tel daar de

broedparen in ons werkgebied (49 paar) bij op. Vul dat aan met Alkmaar (10 paar) en nog 6 andere mij bekende plaatsen (15 paar). Totaal kom je dan voor geheel Noord-Holland op tenminste 104 paar. Een absoluut record! De met steun van de IJsvogelwerkgroep Gooi en Vechtstreek in 2007 opgerichte nieuwe ijsvogelwerkgroepen in Kennemerland, Baarn/Soest en Amersfoort draaien goed. In totaal zijn daar nu circa 70 mensen actief.

Logo

Sinds kort heeft onze IJsvogelwerkgroep een eigen logo. Bertus van den Brink en Fred van Klaveren leverden enkele ideeën aan waaruit ten slotte het logo van Fred werd gekozen. De IJsvogel zittend voor een nestgang op een spade, het gereedschap van de werkgroep. Op verschillende momenten is het handig dit logo te gebruiken om de herkenbaarheid te vergroten.

Nijmegen

Vanuit Nijmegen werd informatie ontvangen over het broeden van een IJsvogel in een wand op particulier gebied. Het betrof een paartje dat in 2007 in een kunstwand broedde. Dankzij een webcam die bij de broedwand was geplaatst kon zeer nauwkeurig worden vastgesteld dat dit ijsvogelpaar vier broedsels heeft grootgebracht. Nu is drie broedsels al bijzonder (komt bij niet meer dan circa 10% van de paren voor) maar vier broedsels wordt in de literatuur nauwelijks genoemd. Het kan wel voorkomen maar in die gevallen gaat het mogelijk steeds om een mannetje met twee vrouwtjes.

Naarden

In Naarden ontdekte Bertus van den Brink tot zijn grote schrik dat de gemeente opdracht had gegeven bij een broedplaats langs de Karnemelksloot een natuurvriendelijke oever aan te leggen. Ja, men begon na 15 maart, precies op de plek waar al jaren een ijsvogel broedt. Ook dit jaar was een paartje daar actief. De nestgang werd geheel weggegraven. Nadat alarm was geslagen gaf de gemeente de aannemer direct opdracht de oever te herstellen. Het kwaad was natuurlijk al geschied, de struiken op dat deel van de oever waren verwijderd en de teruggelegde grond had zijn stevigheid verloren. De hoop is er nu op gevestigd dat de IJsvogels een oude nestgang daar vlakbij gaan gebruiken. Op ons verzoek heeft de gemeente de oever nu afgezet met dikke takken om de omgeving rustig te houden.

Groningen

Een inwoner uit Groningen stuurde per mail foto's en informatie van een bijzondere ijsvogelbroedplaats. Sinds een jaar of vier heeft een paar IJsvogels als broedplek

namelijk gekozen voor de uitlaat van klipper "Lilith" uit 1903. Eigenaar Harry Tulp, zelf natuurliefhebber, start elk jaar na februari de motor pas weer in september zodat de IJsvogels niet worden gestoord. Als de uitlaat de boot in gaat is er na een meter of anderhalf een verbreding en dat zal de plek wel zijn waar de nestruimte is. Wie weet er ook zulke bijzondere plekken?

Live op site

De site www.beleefdelente.nl, een actie van Vogelbescherming Nederland, belooft een nog groter succes te worden dan vorig jaar. In maart bezochten soms meer dan 21000 mensen per dag deze site. Bezoek deze site ook eens en geniet van de live-beelden bij de nesten van Torenvalk, Steenuil, Lepelaar, Grote Stern, Gierzwaluw en IJsvogel.

Nieuwe Broedvogelatlas Noord-Holland

Sinds 2006 wordt er in Noord-Holland gewerkt aan het verzamelen van broedvogelgegevens van de gehele provincie (incl Gooi en Vechtstreek). Vrijwel alle vogelwerkgroepen zijn hierbij ingeschakeld en verlenen hun medewerking. De coördinatie van het geheel gebeurt bij Landschap Noord-Holland.

Jelle Harder

Het is al weer bijna 20 jaar geleden dat de vorige broedvogelatlas is verschenen. De nieuwe atlas komt in 2010 op de markt. Een vergelijking met de vogels uit de eerdere periode is dan mogelijk. De vergelijkingen zullen vragen beantwoorden over voor- en achteruitgang van soorten, verschuivingen in het verspreidingsgebied, verdwenen en nieuwe vogelsoorten.

De bedoeling van de atlas is niet om van iedere soort precies aan te geven hoeveel paren er in de provincie broeden. Dat zou een nog grotere inspanning vergen. Bij de gebruikte methode is het al voldoende als bekend is of een vogelsoort in het betreffende kilometervak broedt ja of nee. Het is dus een kwalitatieve methode, geen kwantitatieve. Deze methode is

door iedereen te gebruiken, of anders gezegd: *iedereen kan hieraan meedoen*.

Je hoeft hiervoor geen doorgewinterde vogelkenner te zijn. Nee, iedereen die enkele soorten kent kan al aan dit inventarisatieproject meewerken. Je kunt bijvoorbeeld de vogels in je eigen woonomgeving onderzoeken. Welke soorten komen voor in de straten waar je woont en de directe omgeving? Of wat doelgerichter; probeer er achter te komen welke soorten er zijn in het km-vak waar je woont. Dat is niet alleen nuttig voor het atlaswerk. Je weet meteen veel van je eigen woonomgeving en kent daar de meest interessante vogelstraten.

Van geheel Noord-Holland was eind 2007 ruim 50 % onderzocht en in kaart gebracht. Voor onze regio was dat ongeveer hetzelfde. In 2008 zullen grote delen van vooral het buitengebied onderzocht worden. Aan het stedelijke gebied is nog niet veel gedaan. Maar juist daar liggen grote mogelijkheden voor beginnende vogelaars. Voor veel mensen ook een veilig idee: inventariseren in de bebouwing, dus niet in je eentje in het bos of op de heide.

Werkwijze

Wellicht is al duidelijk dat het gebied is opgedeeld in vakken van 1 km². Dat zijn de vakken die je in een atlas kunt vinden met een schaal van bijvoorbeeld 1:25.000. Van ieder vak willen we nu weten welke soorten er als broedvogel voorkomen. Om dat uit te zoeken worden in het broedseizoen 5 rondes door het vak gelopen (gefietst). Ga er van uit dat een volledige ronde circa 1,5-2 uur duurt. Per soort wordt een code genoteerd (0-4) met betrekking tot het gedrag. Bijvoorbeeld, een zingende merel is code 2. Voor die dag ben je nu met de merel klaar in je vak. De andere soorten gaan op dezelfde manier. Zie je een ekster bij het nest dan is dat code 4. En klaar ben je met de ekster die dag. Je noteert op een dag wel de

hoogste code per soort. In een stedelijke omgeving komen rond de 20-30 broedvogelsoorten voor per km-vak. Voor de meeste mensen die wat van vogels weten is dat aardig te doen, temeer daar het doorgaans geen zeldzaamheden betreffen.

Ken je een soort niet waardoor je die mist, dan is er geen man overboord. De andere soorten heb je namelijk wel en dat is veel meer dan helemaal niets! Het zou natuurlijk mooi zijn als je ook nog een wat meer ervaren vogelaar weet die eens een rondje door je vak maakt en aanvullende informatie noteert.

Je bezoeken leveren het meeste op als je dat 's morgens vroeg doet. Maar ook tegen de avond en zelfs overdag kun je nieuwe ontdekkingen in je vak doen. Een fietsritje naar de supermarkt of een wandeling met de hond kan zomaar een nieuwe soort voor je vak opleveren. Mooi toch?

Meedoen?

Nieuwsgierig geworden en wilt u misschien meedoen? Hebt u nog nooit aan een inventarisatie meegedaan? Geen nood, iedereen is zo begonnen, zelfs de meest ervaren vogelaar.

Meldt u aan bij ondergetekende en we overleggen wat u kunt doen, u krijgt een plattegrond en informatie. Ook als u geen heel vak onder uw hoede kunt nemen maar wel aanvullende waarnemingen heeft (geldt voor het hele werkgebied), wordt uw contact erg op prijs gesteld. Soms zijn dat de krenten in de pap en ze zijn een welkome aanvulling op alle telrondes.

Doe een keer mee en breng de vogelbescherming daadwerkelijk ook zelf in praktijk.

Jelle Harder, Oude Amersfoortseweg 56, 1213 AE Hilversum, 035-6937858,
jelleharder@hetnet.nl

Foto's van de roofvogelexcursie van 24 februari. (Er is geen verslag)

Muizenjaren in de westelijke Eempolders

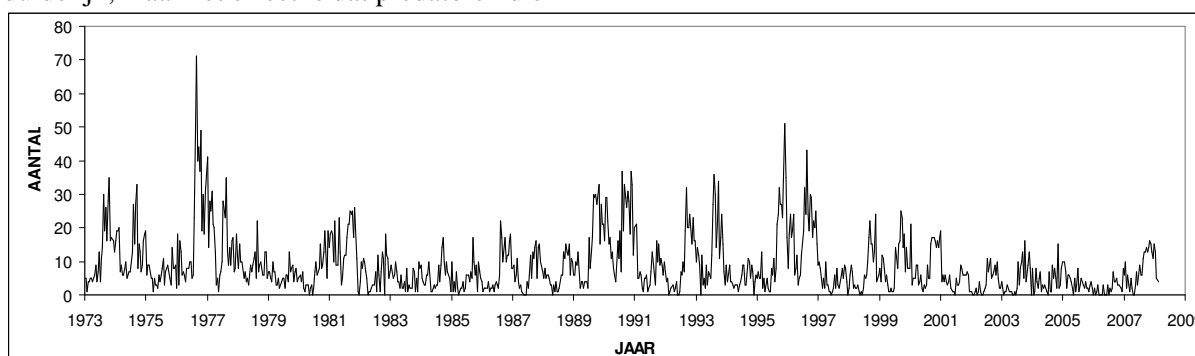
Diegenen die in de afgelopen winter in de Eempolders hebben rondgekeken zal het zijn opgevallen dat er extreem veel Buizerds en Blauwe Reigers waren. Ook bij de Eempoldertellingen viel dit uiteraard op. Het was zelfs zo dat voor beide soorten de waargenomen aantallen per telling de hoogste waren die we in de nu 35 jaar van deze tellingen hebben meegemaakt. Bij de tellingen viel ook op dat er veel meer Torenvalken waren dan we de laatste jaren gewend waren. Uiteraard komt dan de vraag op wat deze hoge aantallen veroorzaakt.

Jan Mooij

Torenvalk

De meest voor de hand liggende verklaring is de aanwezigheid van veel voedsel. Aangezien Torenvalken bijna alleen muizen eten ligt het voor de hand om aan een muizenplaag te denken. Het is bekend dat veldmuizen in sommige jaren veel meer voorkomen dan in andere. Met een periode van ongeveer drie jaar nemen de aantallen toe om daarna weer in elkaar te storten. Hoe dit precies werkt is niet duidelijk, maar het effect is dat predatoren die

zich (grotendeels) op veldmuizen richten geen stabiele populatie kunnen opbouwen. Daardoor fluctueert de populatie van Torenvalken, maar ook van verschillende andere roofvogels en uilen, met de veldmuizencyclus. In de westelijke Eempolders tellen we al sinds 1973 elke veertien dagen alle vogels. Het zou dus mogelijk moeten zijn om uit deze tellingen te bepalen in welke jaren er bijzonder veel muizen waren.

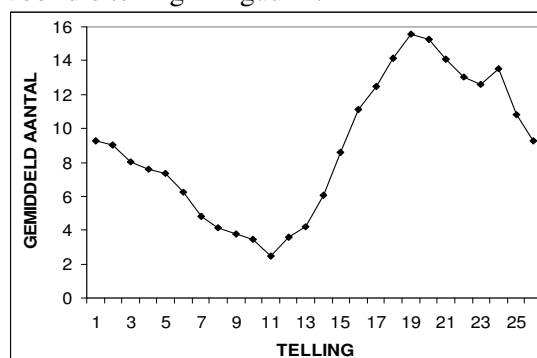

Figuur 1. De aantallen waargenomen Torenvalken bij alle tellingen.

In **figuur 1** is voor alle tellingen vanaf 1973 het aantal waargenomen Torenvalken uitgezet. Voor 1984 werd de Oostermeent niet geteld, maar omdat die relatief klein is en we naar pieken kijken is dat niet zo belangrijk. We zien dat er veel pieken en dalen zijn, en dat sommige pieken veel hoger zijn dan andere. Het blijkt dat de pieken ongeveer op dezelfde periode in het jaar voorkomen. Er is dus een variatie over het jaar.

Figuur 2 toont de gemiddelde aantallen Torenvalken per telling over de hele periode. We zien dat de aantallen heel laag zijn in mei en juni (de broedtijd), dan toenemen tot een maximum rond oktober en dan weer afnemen. De simpelste verklaring is dat na de broedtijd de jongen meegeteld gaan worden. Er treedt dan sterfte op die de aantallen weer

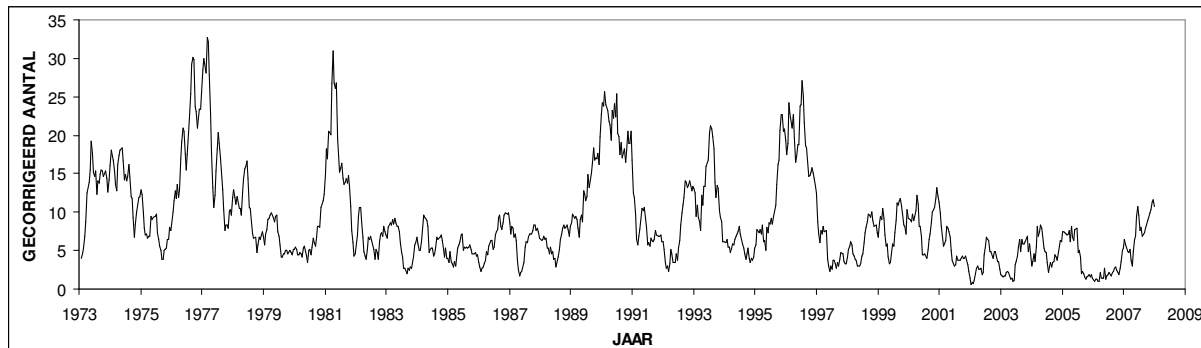
(gemiddeld) terugbrengt tot de oorspronkelijke waarden. Om het seizoeneffect uit **figuur 1** te verwijderen heb ik voor iedere telling in een jaar een correctiefactor bepaald door het gemiddelde aantal waargenomen Torenvalken over alle tellingen te delen door de waarde voor die telling in **figuur 2**.

Figuur 2. Gemiddeld aantal waargenomen Torenvalken per telling over de hele periode.

In **figuur 3** geven we de waargenomen aantallen vermenigvuldigd met hun correctiefactor. Om de toevallige slingeringen te dempen, staat overal het gemiddelde uit van het betreffende punt met de twee tellingen ervoor en twee erna. We zien dat het

seizoeneffect grotendeels verdwijnt. De populatie fluctueert over het hele jaar dus ongeveer op dezelfde manier, wat suggereert dat wij ook in de winter met lokale broedvogels te maken hebben.

Figuur 3. Voor seizoen gecorrigeerde aantallen van de Torenvalk. Voortschrijdend gemiddelde over vijf tellingen.

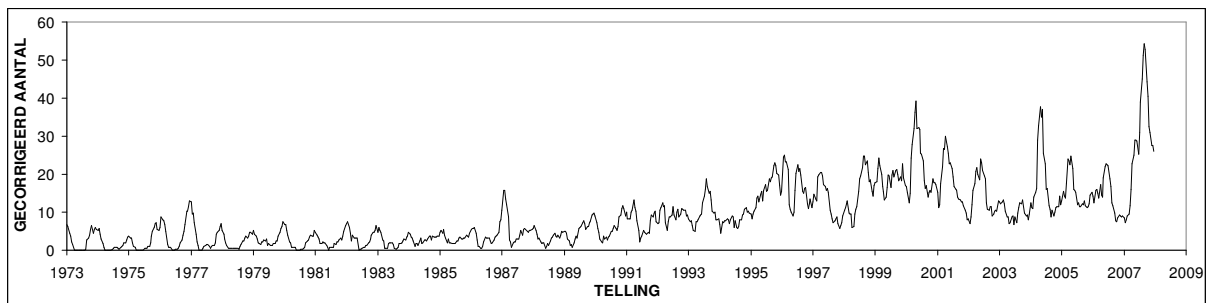
We zien nu dat er duidelijke hoge pieken zijn rond 1977, 1981, 1990, 1993 en 1996. Verder zijn er een wat lagere piek rond 1974 en een brede en flauwe piek rond 2000. De veronderstelde piek in 2007 lijkt voorlopig vrij laag, maar hij is natuurlijk wel veel hoger dan het jaar ervoor. De hoge pieken hebben meestal een breedte van ongeveer anderhalf jaar. Zij beginnen meestal halverwege het jaar en eindigen rond de jaarwisseling. Het effect van de seizoenen verdwijnt ook in de zomer. Daaruit blijkt dat een winter met een piek gevolgd wordt door een zomer met veel Torenvalken. De piekjaren komen overigens overeen met de jaren die in "Algemene en schaarse vogels van Nederland" door Bijlsma et al genoemd worden voor heel Nederland. De oorzaak van deze pieken ligt dus niet in de Eempolders.

Het lijkt er op dat er bij een piek om een of andere reden veel veldmuizen de winter overleven. Die zich dan snel gaan vermenigvuldigen. Er is maar een beperkt aantal Torenvalken, maar ze hebben een buitengewoon goed broedresultaat. Na de broedtijd zijn er dus veel Torenvalken. Als grote aantallen muizen de winter overleven gaan er weinig Torenvalken dood en is de broedpopulatie dus ook groter. In de winter daarna neemt het aantal veldmuizen af en is er niet meer voldoende voedsel voor de Torenvalken. Die kunnen wegtrekken of doodgaan. Omdat fluctuaties in het aantal veldmuizen vaak over grote gebieden synchroon gebeuren, lijkt de laatste mogelijkheid het waarschijnlijkst.

De periodiciteit met drie of vier jaar is hier en daar in figuur 3 terug te vinden. Tussen 1981 en 1990 zijn er echter geen pieken. In 1990 (dat dus ook landelijk een muizenjaar was) ging de polder op de schop vanwege de landinrichting. Bekend is dat zulke werkzaamheden vaak leiden tot meer muizen en ook meer Torenvalken. Dit laatste is vaak goed te zien bij werkzaamheden langs snelwegen. Na 1990 komen nog twee hoge pieken (is de schommeling toen weer op gang gebracht?) en daarna worden de pieken, als ze er al zijn, veel lager.

Buizerd

Figuur 4 toont dezelfde gegevens voor de Buizerd als figuur 3 voor de Torenvalk. Het valt op dat het aantal Buizerds duidelijk is toegenomen. Verder is vooral in de eerste helft van de curve het seizoen effect in deze gecorrigeerde aantallen nog steeds evident aanwezig. Dit komt doordat we voor 1990 eigenlijk alleen in de winter Buizerds waarnamen. Later veranderde dit, en daarom passen de correctiefactoren (uiteraard nu bepaald voor de Buizerd) in de eerste periode niet. Aan het einde van de periode zijn allerlei uitschieters zichtbaar. Bij vergelijking met de curve van de Torenvalk zien we dat van de eerste pieken alleen die van 1976 enigszins zichtbaar is. Daarna is pas de piek van 1996 aanwezig, maar dan wel veel vager. De piek van 2000 is duidelijker dan bij de Torenvalk. De piek in de afgelopen winter is heel hoog, nog nooit zagen we zoveel Buizerds.

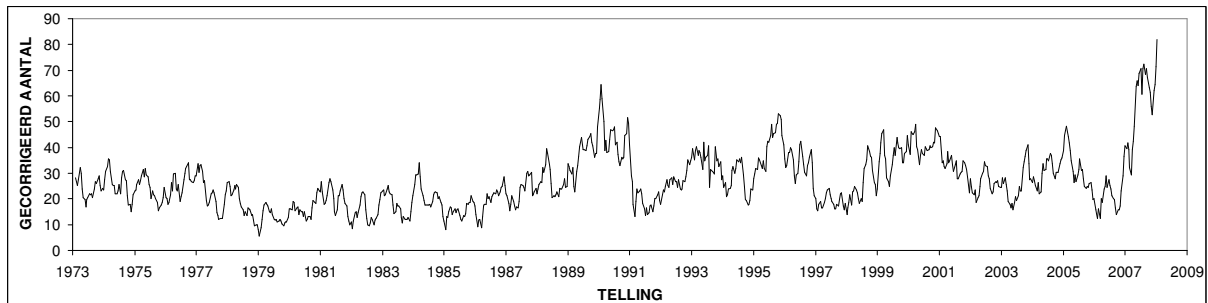

Figuur 4. Voor het seizoen gecorrigeerde aantallen van de Buizerd. Voortschrijdend gemiddelde over vijf tellingen.

Blauwe Reiger

Voor de Blauwe Reiger staan de resultaten in **figuur 5**. Hier is de eerste piek pas zichtbaar in 1990. Ook de pieken in 1993, 1996 en 1999 zijn duidelijk zichtbaar. De piek in de afgelopen winter is de hoogste in de geschiedenis van

de tellingen. Voor de Blauwe Reiger zijn de pieken niet afhankelijk van het jaargetijde. Dat wil zeggen dat, net als bij de Torenavalk, de zomer- en winterpopulatie ongeveer op dezelfde manier variëren.

Figuur 5. Voor het seizoen gecorrigeerde aantallen van de Blauwe Reiger. Voortschrijdend gemiddelde over vijf tellingen.

Uit de breedte van de pieken kunnen we afleiden hoe lang er extra veel muizen zijn. De pieken zijn het duidelijkst bij de Torenavalk, daar duren ze ongeveer anderhalf jaar. Bij de Buizerd en de Blauwe Reiger zijn de pieken minder duidelijk, en lijken ze ook wat langer te duren. We tellen natuurlijk het aantal vogels. Als de muizenstand inzakt zullen de aantallen vogels daarop wat achterlopen. Het zou kunnen dat de aanpassing bij de Torenavalk, die alleen muizen eet, wat sneller verloopt dan bij de twee andere soorten die een meer gevarieerd dieet hebben en daardoor wat langer kunnen overleven.

Gelijkenis

Met statistische technieken kunnen we nagaan in hoeverre de drie soorten op dezelfde manier fluctueren. Omdat we onder andere rekening moeten houden met de toe- of afname van de soorten is dit een nogal ingewikkelde procedure, en daarom geef ik hier alleen de resultaten. De methode is overigens wel eenduidig, gesjoemel is er niet bij. Het blijkt dat de schommelingen bij de Torenavalk en de Blauwe Reiger gedurende het

hele jaar sterk op elkaar lijken. In de winter zijn ze het sterkst (de kans dat de gelijkensis op toeval berust is veel kleiner dan 0,1%), in de zomer zijn ze iets minder maar nog steeds heel goed (de kans is hier tussen 0,1% en 1%). Dit betekent dat ook in de broedtijd muizen als voedsel belangrijk zijn voor de Blauwe Reiger. De overeenkomst tussen de Buizerd en de Torenavalk is goed in het najaar en de vroege winter (kans kleiner dan 0.01%) maar neemt vanaf half januari sterk af en tussen eind maart en juli is hij niet significant. Tussen Buizerd en Blauwe Reiger is er alleen van augustus tot september een significante correlatie.

Verskil

Het blijkt dus dat de Buizerd zich duidelijk anders gedraagt dan de Torenavalk en de Blauwe Reiger. Dit verschil komt waarschijnlijk doordat een groot deel van de Buizerds die in de winter in de Eempolders verblijven trekvogels uit het noorden zijn. We hebben in de winter nog met tenminste één andere populatie te maken, die zich heel anders kan gedragen dan onze broedvogels. Omdat in onze regio de aantallen muizen over een groot

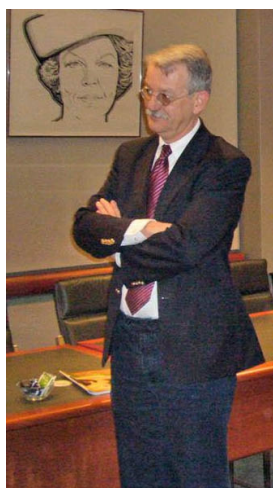
gebied tegelijk pieken, is er voor de Buizerds overal veel voedsel. Mogelijk komen er wat meer doordat Buizerds die in wat meer afgelegen streken met een andere muizencyclus begonnen te overwinteren aan het zwerven gaan en hier een gedekte tafel vinden. Echt grote aantallen zijn alleen te verwachten als de muizenstand zich in de Eempolders anders ontwikkelt dan in het omliggende gebied, met een muizenpiek in een ander jaar of een veel grotere piek dan elders. Dit brengt ons terug bij de piek van dit jaar, die voor Buizerd en Blauwe Reiger extreem hoge pieken oplevert. Dit zou er op kunnen wijzen

dat het aantal muizen in de westelijke Eempolders inderdaad groter is dan in de omgeving. Opvallend is ook dat de piek voor de Torenavalk niet erg hoog is. Kennelijk kan de Torenavalk veel minder profiteren van de overvloed aan muizen dan bij eerdere muizenpieken. Gecombineerd met de lage aantallen in de laatste daljaren wijst dit er op dat de Torenavalk sinds de jaren negentig sterk achteruit gegaan is. Door de grote schommelingen van jaar tot jaar is dat met de gebruikelijke statistische technieken op basis van de jaartotalen niet vast te stellen.

De VWG naar de politiek

Op woensdagavond 12 februari 2008 is er een vervolg gekomen op de uitreiking van het boek “De vogels in de westelijke Eempolders, na de landinrichting (1991 t/m 2002)” van auteur Jan Mooij, een van de leden van onze Vogelwerkgroep.

André Kerkhof

Weth. B. Wondergem
Op advies van wethouder Bram Wondergem, zelf bioloog en zeer geïnteresseerd in het werk van onze Vogelwerkgroep, werd een bezoek gebracht aan de Eemnesser gemeenteraadscommissie BSM, een afkorting van Bestuur, Samenleving en Middelen.

van Gele Kwikstaarten, Kemphaantjes, Grote Zilverreigers en nog meer. Zij luisterden sterk geïnteresseerd naar wat Jan Mooij over de (weide-)vogelstand had te vertellen, variërend van “onze” mensen van de weidevogelbescherming, van de Subgroep Natuurbescherming, van de tellers en van de inhoud en strekking van het boek. Tot slot kreeg ieder commissielid een exemplaar van Jan’s boek uitgereikt. Op die manier heeft onze Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken een goed onderbouwde bijdrage geleverd aan de komende besluitvorming over de Eempolders van Eemnes.

De leden van die commissie hadden al eerder een excursie van Natuurmonumenten gemaakt in het natuurrijke gedeelte van de Eempolders, hadden en hebben contact met de boeren die mede zorg dragen voor de vogelstand. Met trots vertelden enkele commissieleden buiten de vergadering om, van hun waarnemingen

Jan Mooij

(foto's Rob Kole)

Huiszwaluwen in 2007 opeens weer in de lift

Het aantal paren van de Huiszwaluw dat zich in 2007 in de regio vestigde geeft reden tot verbazing. Opeens was er weer een stijging en niet zo'n kleine ook. Met maar liefst ruim 200 paren meer werd er even een punt gezet achter een reeks van jaren met achteruitgang. De toekomst zal leren of deze toename een incident was of de inleiding van een gunstige ontwikkeling is.

Dick A. Jonkers

Hoewel het aantal broedparen vooruitgang van 1154 in 2006 naar 1376 in 2007 is toch wel enige voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van figuur 1. Er zijn op drie plaatsen kolonies aangetroffen die daar al veel eerder aanwezig zijn geweest, maar tot nu toe aan de aandacht waren ontsnapt. Het ieder jaar weer opnieuw volledig doorkruisen en afzoeken van het telgebied is dus van groot belang.

Vechtplassengebied

Een spectaculaire ontwikkeling deed zich voor in het Vechtplassengebied. Daar broedden maar liefst 173 paren meer dan in 2006. Toch breidde de populatie zich niet in alle gemeenten uit. In zeven gemeenten vond weliswaar een uitbreiding van het aantal broedparen plaats, maar er was ook nog wat anders aan de hand. Wat wil het geval. Bij Nederhorst den Berg zijn op drie locaties nesten gevonden die daar ook al in 2006 aanwezig waren. Ook in het centrum van Weesp bevond zich al jaren een tot nu toe niet opgemerkte kolonie. Het gaat hier niet om grote aantallen, maar toch. In Muiden/Muiderberg zette de vooruitgang door, net als vorig jaar. Moest vorig jaar nog gemeld worden dat de aantallen in Loosdrecht terugliepen, dit jaar werd er weer een sprong voorwaarts gemaakt. Er is echt geen peil op de ontwikkelingen te trekken, want de vier gemeenten die nu een daling hadden, hadden in 2006 t.o.v. 2005 een vooruitgang geboekt.

Het Gooi

Op Hollandse Rading na ging de stand hier vooruit. Huizen blijft koploper; er zijn 48 locaties waar vestigingen zijn gevonden. Ook Naarden deed het niet slecht. Dat werd mede veroorzaakt door een kolonie van 25 nesten die is gevonden bij een veehouder tussen Naarden en Muiden. De kolonie bleek daar al jaren aanwezig te zijn. Voor Blaricum-dorp is het doek waarschijnlijk gevallen. Er was geen

enkel nest meer aanwezig. Toch is het niet uitgesloten dat er af en toe nog een paar tot nestelen komt. De discussie over de toekomst van de boerderij Stadzigt in Naarden duurt nog steeds voort en de kolonie die daar huisde had een grootte van 37 nesten.

Eemland

De verbeterde situatie was ook in Eemland merkbaar en dan vooral in de Eempolders. De nieuwe boerderijen trekken elk jaar weer meer Huiszwaluwen aan. Eembrugge moest iets inleveren. In Eemdijk daarentegen zagen enkele paren kans een nest te maken. Een ervan deed dit onder de plank die onder het nest van vorig jaar bevestigd was. In dit dorp worden door sommige inwoners al jaren achtereenvolgende pogingen ondernomen om vestigingen te voorkomen. Desondanks gaan de huiszwaluwen stug door.

Figuur 1. Aantal broedparen van Huiszwaluwen per gemeente in 2007

Gemeente	Broedparen	
	2007	2006
Muiden/Muiderberg	266	233
Weesp	83	74
Nigtevecht	19	20
Nederhorst den Berg	73	57
Vreeland	29	20
Loenen a/d Vecht	17	9
Nieuwersluis	5	3
Ankeveen	34	44
's-Graveland	36	42
Kortenhoef	37	38
Loosdrecht	88	56
Hollandsche Rading	9	10
Hilversum	10	9
Naarden	119	87
Huizen	162	137
Eemnes	308	233
Eembrugge	33	35
Eemdijk	50	46
Totaal	1376	1154

Kunstnesten

De proef met de planken met spachtelputz (Jonkers 2007) lijkt mislukt. Er wordt nu over nagedacht hoe deze plek toch attractief voor Huiszwaluwen gemaakt kan worden. De grotendeels uit kunstnesten bestaande kolonie in Eembrugge was geheel bezet. Enkele paren Huismussen hadden nesten gekraakt. Er broedden 33 paren Huiszwaluwen met net als in voorgaande jaren normale nesten tussen de kunstnesten. Ook dit jaar waren de zes kunstnesten aan de brugwachterswoning bij de Eem onbewoond.

Huiszwaluwen Bron: internet (Capreolus)

Koloniegrootte

In het onderzoekgebied zijn 145 vestigingen van Huiszwaluwen aangetroffen. Het overgrote deel daarvan was ook in eerdere jaren al aanwezig en bestond uit een klein aantal nesten. Er waren in 2007 70 vestigingen van één paar en dit waren er 16% minder dan in 2006, een afname die vrijwel gelijk is aan die van het voorgaand broedseizoen. Dit ondanks het feit dat er op een aantal plaatsen nieuwe vestigingen zijn aangetroffen. Verder nam het aantal kolonies van 2-5 nesten af naar 72 (2006-99). In de categorie van 6-10 nesten waren er nu 32 en hiermee gaat de uitbreiding vanaf 2005 dus nog door. De groep met 11-25 nesten steeg naar 18 (2006-11). Van de middelgrote kolonies (26-50 nesten) waren er vijf (2006-6). Vergeleken met 2005, toen er elf waren is dit een soort stabilisatie. De kolonie

Medewerkers aan het onderzoek

Zonder hulp van vele anderen kan een onderzoek niet worden uitgevoerd over een zo groot gebied als dat tussen de Vecht en de Eem. Daarom veel dank aan de volgende medewerkers:

G. Bieshaar, Y. Bosman, E. de Bruin, R. van Dijk, A.C. Driessen, L.J. Dwars-van Achterbergh, W.M. Fase, W. Fokker, P. Gijzen, D.A. Jonkers, A.J. van Klaveren, N. Klippel, W. Langendorff, K. Pranger, H.W. Reddingius-Schreuder, S. Staps, A.P. Vermeule, M. Voorveld en M. van der Weyden.

Geraadpleegde literatuur.

Jonkers, D.A. 2007. De stand van de Huiszwaluw in de regio in 2006. *De Korhaan* 41(1): 19-20.
Wieland, A. 2007. Broedvogelinventarisatie Terneuzen 2007. Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut Terneuzen.

in De Kampen bij Blaricum breidde zich uit van 53 nesten in 2006 naar 62 in dit jaar. In de Noordpolder beoosten Muideren waar op korte afstand van elkaar bij boerderijen wordt genesteld was het deels stuwertje wisselen. Op één adres verdwenen er van de 21 in vorig jaar 18, maar iets verderop steeg het aantal van 49 naar 67. Zouden dit de paren zijn die eerst op het vorige adres zaten? We zullen het nooit weten. Opvallend was dat op een tussenliggend adres een spectaculaire aanvulling van de bestaande kolonie geconstateerd werd. In 2006 huisden hier 83 paren, in 2007 waren dit er 110. Wellicht zaten hier ook paren tussen van het eerder genoemde adres. van De topper is nog steeds de 112 nesten tellende kolonie in de Noordpolder te Veld (Eemnes); die wist zich te handhaven met 113 paren (2006-112).

Huiszwaluw Bron: internet, Joris Elst

Tot slot

We mogen ons blijkbaar in de handen knijpen met de aantallen Huiszwaluwen die nog steeds in onze regio tot nestelen komen. Op de Rode lijst wordt de Huiszwaluw aangemerkt als een gevoelige soort. Dat wij niet de enige zijn met plaatselijke afname zoals in Blaricum, waar de soort nu is verdwenen, komt naar voren in een verslag uit Terneuzen. Begin jaren 90 van de vorige eeuw bevatte deze plaats nog 25 nesten; in 2007 waren dit er slechts twee. (Wieland 2007).

Hoe het de Oeverzwaluwen in 2007 verging

De verwachtingen waren hoog gespannen na de twee laatste jaren waarin een daling van het aantal broedparen had plaatsgevonden. Enkele wanden waren speciaal gereedgemaakt voor de Oeverzwaluwen die de terugreis vanuit de winterkwartieren hadden aanvaard. Het geluk was niet met ons; de grootste kolonie van het Gooi beleef onbezet! Al met al was desondanks het aantal paren maar enkele tientallen paren minder dan het vorig jaar.

Dick A. Jonkers

Gemonitorde wanden elders

Voor ringonderzoek bezoeken we ook kolonies die niet in ons werkgebied liggen en tellen daar uiteraard dan meteen de nesten. Verder wordt geprobeerd langjarige tellingen van andere kolonies boven water te krijgen. Die kunnen worden gebruikt om na te gaan of de in het werkgebied geconstateerde, niet door interne verschijnselen te verklaren, verschillen daar ook optraden.

De controleurs van de kunstwand in het Twiske bij Zaandam konden een lichte vooruitgang melden. De stand steeg daar van 53 paren in 2006 naar 59 paren in 2007 (Staats 2007).

In Rijswijk (Gld) deden de Oeverzwaluwen het aanmerkelijk beter dan in het voorgaande jaar met 138 bezette nestgangen (2006-87). De noordelijke wand lag er ook dit jaar weer verlaten bij. Om de een of andere reden komen de Oeverzwaluwen hier sinds de aanleg van de westelijke wand niet of nauwelijks meer tot broeden. Dat deden ze nu ook weer niet bij de zandwand op de golfbaan de Batouwe bij Tiel, die het ene jaar weer wel en het andere weer niet bezet wordt. De kolonie in de kunstwand van de Ooievaarsplassen was bezet door 83 paren tegen 45 in 2006. In de Bunschoterwand, een kunstwand die intensief wordt onderhouden, brachten 153 paren er hun eerste broedsel groot (mededeling Wim Smeets).

Vergeleken met de 258 paren die in 2006 de kolonie bezetten was dat een forse achteruitgang (Smeets 2007).

Bezette kolonies in het onderzoekgebied

Dit jaar vonden 263 paren een plekje in een van de kolonies tussen Vecht en Eem. Vergeleken met 2006, toen er 295 paren broedden, is dit opnieuw een achteruitgang en wel van 11 %. Het is moeilijk om de onderzoekjaren met elkaar te vergelijken. Oeverzwaluwen zijn trouw aan hun kolonies, maar daarnaast duiken soms opeens tijdelijke nestelplekken op, die een jaar later al weer verdwenen zijn. Ook kan het gebeuren dat door allerlei oorzaken een vaste kolonie gedurende een of meer jaren ongeschikt is. Dat gold dit jaar voor de in andere jaren grootste kolonie van het Gooi, die in de Naardermeent. Het plaatje met bezette kolonies zag er in 2007 totaal anders uit dan in andere jaren (Figuur1). De kolonie van het Raboes was de enige die in beide jaren is bewoond.

De wand bij de afrit van de A6 naar de A1 richting Hilversum is een aantrekkelijke plek. Nadat Rijkswaterstaat (RWS) had gezorgd dat hij weer goed was afgestoken, gingen de Oeverzwaluwen er direct in broeden, waarmee de slechte resultaten van de afgelopen jaren van 0 paren in 2004, 12 in 2005 en 0 in 2006 meteen in de schaduw werden gezet.

Locatie	Gemeente	Aantal nesten	Vestigingsplaats	
		2006	2007	
A6/A1	Muiderberg	0	123	gronddepot
Groeve Oostermeent	Blaricum	0	85	zandwand
Raboes	Eemnes	26	55	kleiwand
Totaal		26	263	

Figuur 1. Oeverzwaluwenkolonies tussen Vecht en Eem in 2007.

De in Figuur 1 vermelde aantallen hebben alleen betrekking op de drie kolonies die zowel in 2006 als 2007 bewoond waren.

De zwaluwen die in de Groeve Oostermeent arriveerden hadden meteen door dat de omstandigheden om te kunnen broeden beter waren dan het jaar ervoor. Dit hadden zij te

danken aan de vrijwilligersgroep van het Goois Natuurreservaat die op vier plaatsen lengtes van respectievelijk circa 30 m, 4 m, 17 m en 35 m van de zandwand hadden afgestoken. De wanden waren bewoond door respectievelijk 18, 0, 35 en 36 paren. Wanneer nu in 2008 de wand van vier m weer niet wordt bewoond, zal die worden verlengd om te kijken of er zich dan wel paren in gaan vestigen.

De wand van de kolonie bij het Raboes aan het Eemmeer was dit jaar wel met een graafmachine schoongemaakt. De grote wand lange wand die naar het noorden ligt, was vrijwel onbewoond. De Oeverzwaluwen vestigden zich merendeels aan de oostzijde van de plas. Een bijzonderheid was, dat zich onder de nesten een paar IJsvogels vestigden.

Oeverzwaluw Foto: internet (J. Antunes)

Verlaten en verdwenen kolonies

De wand in de Gooiboog die tussen de spoorlijnen ligt is nog steeds onbezet. Dit jaar waren er tussen de uit zand en klei bestaande wand net als in ander jaren kruiden gaan groeien, maar er bleven nog voldoende stukken over. Het afsteken van de zuidkant is toch niet zo'n goed idee geweest, hoewel er na de spontane vestiging in het jaar erna nog wel gebroed is door enkele paren. Tijd voor een nieuwe aanpak, want de plek is gunstig met een grote plas er achter.

Bij een bezoek aan de wand op de golfbaan Naarden vlogen al groepjes Oeverzwaluwen rond. Na het verwijderen van planten, die toch na het schoon maken een deel van de wand bedekt hadden, was het optimisme groot. De hulp mocht niet baten; de wand bleef toch onbezet. De in het verslag van 2006 beschreven situatie bij de Oostdijk langs de A1 bij Naarden was onveranderd. Op, in en voor de wand, overal was begroeiing. Hier moeten een aannemer of een onderhoudsploeg en niet één of twee mensen aan de slag. Jammer van al het geld dat RWS indertijd voor deze kunstwand heeft uitgegeven.

Een grote teleurstelling was de situatie bij de wand op de Naardermeent, die sinds de aanleg de grootste was van het onderzoekgebied. Er was in tegenstelling tot andere jaren niets aan onderhoud gedaan, waardoor delen waren ingestort, begroeid waren geraakt en op het voorterrein wilgen en riet waren opgeschoten. Achteraf bleek dat de instructies die door de boswachter aan het personeel van Staatsbosbeheer waren gegeven niet goed waren geïnterpreteerd. Er zijn in een goed gesprek voor het komende jaar wensen op tafel gelegd, waaraan zal worden voldaan. Het gronddepot bij de Zanderij-west is door het gereedkomen van de natuurbrug verdwenen. De hoop was, dat nu het al enige jaren bestaande wandje noordelijk van die brug wel weer bezet zou worden. Het was ijdele hoop, hoewel de wand keurig was afgestoken en zelfs enkele stimuleringsgaten waren geboord. Van de eertijds aangelegd wand in de voormalige Zanderij Cruysbergen is niets meer te zien. Deze is volledig overgroeid. Hetzelfde kan gezegd worden van de wand op de overgang van het Vierde Kwadrant in Huizen naar de Blaricummeent. Van het wandje op de golfbaan Eemnes, dat speciaal voor IJsvogels en Oeverzwaluwen was aangelegd, hebben geen van beide soorten gebruik gemaakt. De overige niet meer in dit verslag genoemde broedplaatsen bestaan niet meer.

Nestelhulp

Over een aangekondigd overleg voor de aanleg van een wand bij de Waterleidingplas/Loenderveense Plas is niets meer gehoord. Na gesprekken met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Goois Natuurreservaat zullen in 2008 verbeteringen bij de broedwanden in hun terreinen worden uitgevoerd. Ook zal worden gezocht naar mogelijkheden voor compensatie van de wand aan de rand het Vierde Kwadrant in Huizen, die na het bebouwen van de Blaricummeent op een heel slechte plaats komt te liggen.

Oeverzwaluw Foto: internet (Cryptic)

Ringonderzoek

Het ringonderzoek bij de kolonies leverde weer heel wat interessante gegevens op. Bij de kolonie langs de A1/A6 werd één keer gevangen en die poging leverde 21 exemplaren op die konden worden geringd. Drie Oeverzwaluwen waren al eerder op een andere plaats van een ring voorzien. Eén was in 2005 geringd door het ringstation Kamperhoek (afstand 48 km), dat dicht bij de Ketelbrug naar de Noordoostpolder actief is. De andere was in 2006 in een broedkolonie bij Zeewolde (29 km) geringd. De laatste was afkomstig uit Gadenstedt (348 km) Braunschweig, Duitsland, waar hij in 2006 in de broedtijd een ring omgelegd had gekregen. Van een door ons op de locatie A1/A6 in 2002 als jong geringd exemplaar kwam nu pas een terugvangst binnen uit Spanje, uit de provincie

Valencia (afstand 1502 km). Deze Oeverzwaluw was daar gevangen tijdens de voorjaarstrek van 2004 door een collega-ringer en weer losgelaten. Verder waren er twee meldingen van terugvangsten in kolonies elders van op de nu bij Muiderberg verdwenen vuilnisbelt gevangen exemplaren. Een ervan, geringd in 2005, kwam uit het Weerwater bij Almere (9 km); de tweede, ook geringd in 2005, uit Zeewolde (29 km). Een in 2006 in de nu verdwenen kolonie Zanderij-west gevangen exemplaar had nu een broedplek gevonden in Zeewolde (27 km). Van zes bij het Raboes in 2005 geringde exemplaren kwamen vijf terugvangsten uit Zeewolde (13 km) en een uit Almere (15 km); bij het Raboes in 2006 geringde exemplaren werden eveneens uit Zeewolde gemeld.

Dankwoord

Hulp werd geboden bij het onderzoek of herstel van de wanden door: Daan Buitenhuis, Bertus van den Brink, Pascal Gijsen, Ap Grobbe, Roel Huizenga, Engbert van Oort, Paul van der Poel, Frank Sikking, Adrie Vermeule en Frank van de Weijer.

Geraadpleegde literatuur

Smeets, W. 2007. Langzame groei broedparen Oeverzwaluwen in Bunschoterwand. Het Vogeljaar 559(4): 175-176

Staats E. 2007. Broedvogelverslag Oeverzwaluwenwand Twiske 2007. 4 blz.

DE LEEUWERIK

Groots is het liedje niet
maar het geluid, het kleine vliegbeeld
de vleugels wijd gespreid om meer nog
van de warmte te ontvangen
de warmte opstijgend boven het koren
en daar een deel van zijn
deel zijn, deel hebben aan
uitstijgend zingen boven het warme land
zo houden van leven is leven
en weten van leven

D. Hillenius, uit: *“Licht zijn en de wolken tillen”*
Uitg. Kwadraat, Utrecht

De VWG is een ANBI

André Kerkhof

Wat is een ANBI zult u zich afvragen? Welnu, een ANBI is een kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of Algemeen Nut Beogende Instelling die als zodanig door de Belastingdienst is aangewezen. En Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is bij beschikking van de Belastingdienst vanaf 1 januari 2008 als ANBI aangewezen.

Wat zijn de fiscale voordelen voor een ANBI?

- Een ANBI hoeft geen successierecht of schenkingsrecht te betalen over erfenissen en schenkingen die de ANBI ontvangt in het kader van het algemeen belang.
- Uitkeringen die een ANBI doet in het algemeen belang zijn vrijgesteld voor het recht van schenking.

Wat zijn de fiscale voordelen voor een schenker?

- Als een instelling door de Belastingdienst is aangewezen als een ANBI, kan een donateur giften van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken (uiteraard binnen de daarvoor geldende regels).

Drempel en maximum

De aftrek van deze giften heeft een drempel en een maximum, die worden afgeleid van het verzamelinkomen. Als de schenker het hele jaar een fiscale partner heeft, moet ook het verzamelinkomen van deze partner worden meegeteld. Het verzamelinkomen is het totaal van de inkomens in box 1, 2 en 3.

- De drempel is 1% van het verzamelinkomen, met een minimum van € 60.
- De maximale aftrek is 10% van het verzamelinkomen. De drempel en het maximum gelden niet voor giften in de vorm van periodieke uitkeringen die minimaal 5 jaar lopen.

Mogelijkheden voor leden van de VWG

Veel van onze actieve leden maken kosten die niet worden gedeclareerd. Daarbij kan worden gedacht aan auto-, telefoon-, kopieer-, portiekosten etc. Het meer betaalde dan de minimumcontributie is ook een schenking. Wie al deze kosten netjes verantwoordt en opgeeft aan de penningmeester met de mededeling dat hij deze kosten weliswaar voor de vereniging heeft gemaakt maar niet declareert, dus schenkt aan de vereniging, krijgt van de penningmeester een bedankbrief met bevestiging. Deze bevestiging samen met de verantwoording van de schenker geeft de mogelijkheid om het bedrag van de schenking dat uitgaat boven de drempel, op zijn inkomen in mindering te brengen.

De VWG en uw belastingaangifte

De penningmeester heeft zijn best gedaan om u zo goed mogelijk te informeren over de fiscale mogelijkheden van schenkingen aan de VWG, maar hij is geen belastinginspecteur. Daarom wordt geen enkele verantwoordelijkheid genomen voor aan de VWG gedane schenkingen en de gevolgen daarvan voor de schenker met betrekking tot de belastingen.

Vliegensvluggertje

Nieuwsbrief 2008.1 van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

De eerste Vliegensvluggertjes zijn verzonden: de e-mail-Nieuwsbrief van Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, bedoeld om de leden snel en adequaat te informeren. De verschijning is onregelmatig, alleen wanneer het nodig is. Gebruik is gemaakt van zoveel mogelijk bekende e-mailadressen van onze leden. Gewerkt wordt aan een systeem waarbij u uzelf kunt aan- en afmelden op de site, maar tot die tijd kan dat per e-mail: nieuwsbriefvwg@vwggooi.nl.

Noodklok luidt voor de Scholekster

Er zijn weinig weidevogels die momenteel zo snel in aantallen achteruitgaan als de Scholekster. Tijd om in actie te komen vinden SOVON en Vogelbescherming Nederland.

Lenny Langerveld

Voor een beginnend vogelaar is een Scholekster een fijne vogel. Je ziet hem, je hoort hem en na twee of drie keer opletten is het tepiettepiet best wel te onthouden. Een Scholekster, daar heb je wat aan. Het is een ogenschijnlijk brutale snuiter die genoeg pit heeft om zelfs 's nachts van zich te laten horen. Maar dit jaar toverden SOVON en de Vogelbescherming een verrassing uit de hoge hoed. Het gaat slecht met deze vogel van weide, wadden en kust en daarom is 2008 uitgeroepen tot *Het Jaar van de Scholekster*. Met de Scholekster? Je bent op de Wadden en hij zeilt in een razend tempo voorbij, de onmetelijke leegte van het luchtruim afschuimend met zijn ijle, felle tepiettepiet. Je loopt in de wei en je ziet hem al van verre aankomen. De Scholekster is overal waar je hem verwacht.

Allemaal uiterlijke schijn, zo blijkt nu. De broedpopulatie is in vijftien jaar tijd gehalveerd en deze afname is opmerkelijk voor een vogel die zo lang leeft - gemiddeld vijftien jaar - als de Scholekster. En niet alleen de broedvogels, ook de winter-passanten laten steeds vaker verstek gaan. De Scholekster heeft het overduidelijk niet meer naar zijn zin in Nederland. Er zijn weinig weidevogels in zo'n vrije val beland als de Scholekster. Zelfs de Grutto doet hem dat niet na.

Het rapport *Vogels in de Westelijke Eempolders*, geschreven door Jan Mooij en gebaseerd op de tellingen van onze eigen waarnemers, bevestigt dit landelijke beeld. Ook in de Eempolders heeft het drama van de Scholekster zich voltrokken. Vanaf 1990, het jaar van de nieuwe landinrichting, worden er ieder jaar weer minder Scholeksters waargenomen dan het jaar ervoor. Het lijkt er op dat veel Scholeksters nog wel komen broeden, maar wegtrekken voordat de jongen vliegvlug zijn. Mooij: "Als dit zo is, moet het haast wel betekenen dat hun broedsel mislukt is." Het lijkt erop dat een deel van de polders ongeschikt is geworden voor de Scholekster om hun jongen groot te brengen. "De Scholeksters hebben het daar nog een tijd geprobeerd, maar geleidelijk is het ongeschikte

deel toch verlaten." Op een veel lager niveau dan voorheen, is er nu wel weer stabiliteit bereikt in de Eempolders.

Foto Internet

Wat is er aan de hand? SOVON wijst de intensivering van de landbouw, de mechanisering van de schelpdiervisserij en de Deltawerken aan als de grote boosdoeners. Zeker weten doen ze dat echter niet, en dat is dan ook precies waar dit jaar voor bedoeld is: uitzoeken wat er aan de hand is.

Niet dat we niets weten van de Scholekster. In tegendeel. Er zijn onderzoeken gedaan met verrassende uitkomsten. Zo weten we dankzij gedragsbioloog Dik Heg dat de ene Scholekster de andere niet is. Scholeksters hebben een sociale status die ze erven van hun ouders. De Scholeksters die met een zilveren lepel in hun snavel zijn geboren, leven op stand. Ze broeden, *nét* als hun ouders, in nesten dicht bij het wad. Lekker dicht bij de beste hapjes, dus. De Scholeksters die 'voor een dubbeltje geboren' zijn, worden nooit een kwartje. Hun nest ligt ongunstiger, ze moeten verder vliegen voor voedsel en brengen minder jongen groot. Scholeksters copuleren bovendien "vaak en opzichtig met elkaar", aldus Heg. En een triootje wordt niet geschuwd en heeft vaak tot doel om indringers af te schrikken. Kijk eens hoe machtig wij met elkaar zijn!

De komende jaren zal vooral behoefte zijn naar anderssoortig onderzoek. Hoe is de landelijke spreiding van de Scholekster? Waar zijn broedsuccessen van afhankelijk? Hoe gaat het met de Scholeksters die in de stad zijn gaan broeden? Voor al deze onderzoeken zijn uiteraard veel waarnemingen nodig. Dus: handen uit de mouwen en aan de slag!

Meedoen? www.jaarvandescholekster.nl

De come-back van de Buizerd

Interview met Hanneke Sevink en Harry de Rooij

Voor hun verdienste voor de roofvogelwerkgroep werden Hanneke Sevink en Harry de Rooij in maart op de Algemene Ledenvergadering met een oorkonde in het zonnetje gezet.

Lenny Langerveld

Toen Harry de Rooij een jochie van een jaar of elf was, liep hij achter het Diaconessen Ziekenhuis in Hilversum een oude boswachter tegen het lijf. Die vertelde hem dat er “vroeger, heel vroeger”, precies op de plek waar ze nu stonden, een Buizerd had gebroed. Daar moet Harry nog wel eens aan denken, als hij bij het nest gaat kijken van de Buizerd die momenteel op exact dezelfde plek zit te broeden. De buizerd, in zijn jonge jaren zó zeldzaam, heeft een grote come-back gemaakt in Het Gooi. En zijn eigen inspanningen zullen daar ongetwijfeld een beetje aan meegeholpen hebben....

Grijpstra & De Gier

Hanneke en Harry met Buizerd

Harry de Rooij en Hanneke Sevink opereren als een onafscheidelijke twee-eenheid als het om roofvogels gaat. Een soort Grijpstra & De Gier, maar dan in het bos. De cyclus van nestbouwen, broeden, opvoeden en uitvliegen bepaalt hun jaarplanning. Die begint in het vroege voorjaar.

Hanneke: “Om te weten waar de nesten zitten, moet je dagenlang luisteren, zoeken, kijken, rondstruinen. Langsgaan bij de nesten van vorig jaar, speuren naar nieuwe nesten. We krijgen ook nestindicaties aangereikt van werkgroepleden. Mensen die naar hun werk fietsen en dan doorgeven dat ze een Buizerd of een Torenvalk hebben gezien... Van ieder nest wordt een nestkaart aangemaakt.”

Hanneke: “En als we dan zeker weten dat ze ergens zitten, dan kunnen we gaan klimmen. Om eieren te tellen en te meten. En later om de jongen te meten en te wegen en vleugellengtes te meten. Wij zijn allebei ringer en klimmer, maar dat doen we natuurlijk niet alleen. We worden bijgestaan door een vijftigtal vrijwilligers. Velen van hen inventariseren een bepaald gebied en volgen de broedende roofvogels in dat gebied een heel seizoen lang.” Desalniettemin is het werken met roofvogels geen sociaal gebeuren.”

Hanneke: “Er zijn wel mensen die met z'n tweeën of drieën op pad gaan, maar eigenlijk zie je in je eentje het meest en maak je méér mee. Als je met een groepje op pad bent, loop je met elkaar te kletsen en hup, daar vliegt je vogel het nest af zonder dat je hem hebt gezien. Je houdt niet tegen dat mensen met elkaar gaan praten. Ik ga graag alleen, ja. Ik doorkruis veel gebieden en meestal vind ik de nesten wel.”

Het roofvogelseizoen begint in maart met de Haviken. Meteen erachteraan meldt de Buizerd zich. Daarna de Torenvalken en vervolgens de Sperwers. Ben je zo'n beetje door de Sperwers heen, dan komen de Boomvalken en de Wespendieven. En ondertussen is het zachtjesaan september geworden. In de winter lijkt het ogenschijnlijk rustig, maar dat is een illusie, want dan worden alle gegevens verwerkt, vergunningen aangevraagd, enz., enz.

Avontuur bestaat nog

Anderen boeken een Safari naar Timboektoe of een excursie naar de Nijldelta, maar Harry en

Hanneke vinden het avontuur in de bossen van Het Gooi.

Harry in de boom

Harry: “Je weet nooit van te voren wat je mee gaat maken. Hoeveel jongen zijn er? Zijn alle eieren uitgekomen? Hoe zitten de jongen erbij? En als de jongen naar beneden zijn om door Hanneke te worden geringd, hoef ik me boven niet te vervelen want dan ga ik het nest onderwijl door zitten pluizen. De prooien determineren, de veren bekijken. Dat is al een sport op zich. Over een veer kunnen wij heel veel zeggen. Veren met veel wit erin zijn van een jonge vogel. Als de kleuren bijna in elkaar overlopen heb je te maken met een oude vogel. Aan de breedte en de vorm van de bandages op de veren kun je zien of je te maken hebt met een vogel die je al eerder bent tegengekomen. We herkennen iedere unieke vogel aan de tekening van zijn veren. Ook alle prooiveren worden op naam gebracht. Soms vinden we een veer die we niet meteen herkennen, dan zijn we helemaal van ons ‘apropootje’ gebracht en duiken we thuis meteen de vogelboeken in.”

Onderzoek is essentie

Het avontuurlijke is een aangename bijkomstigheid, maar de essentie is uiteraard het onderzoek, het verzamelen van data en boven tafel krijgen van de feiten.

Hanneke: “We willen weten hoe het allemaal in elkaar steekt, wat er zich afspeelt. Wat zijn de relaties? Wat is oorzaak en gevolg? Wat is de impact van de klimaatveranderingen? Wat is de conditie van de vogels? Ik zie hier thuis vaak een Sperwer overkomen, maar dat zegt niets over hoe het eigenlijk met de Sperwer gaat, als populatie. En die is gigantisch achteruit gegaan. Hoe dat komt? Sperwers worden heel gemakkelijk door Haviken opgegeten. Als we gaan klimmen, treffen we meer dan eens lege nesten aan; alle jongen

weg. Het voedsel in de bossen loopt terug en daarom zijn ze op de bebouwde kommen aangewezen. Maar daar is het gevaarlijk voor ze. En tot slot worden de percelen waar ze van houden – dichte percelen met bomen op ongeveer drie meter afstand van elkaar – veelvuldig gekapt.”

“De Buizerd doet het op zich goed, het is de meest voorkomende roofvogel hier. Vroeger had ie vaak drie of vier jongen, maar dat zie je bijna niet meer. De Havik gaat goed, de Sperwer slecht, de Torenvalk is al jarenlang enorm aan het teruggelopen. Er zijn steeds minder muizen in die polders. Boomvalken gaan achteruit, Wespddieven gaan achteruit.”

Harry: “Ik hoop binnenkort weer eens een Slechtvalk te zien.”

Hanneke: “Ja, dat zou leuk zijn”.

Harry: “Landelijk zijn er ongeveer 36 broedparen geweest, de afgelopen jaren, maar in Het Gooi komt de Slechtvalk als broedvogel nog niet voor. We hebben wel kasten opgehangen. Dat hoort ook bij het werk van de roofvogelwerkgroep: broedgelegenheid creëren. Buizerds of Haviken maken soms nesten die niet al te stevig in de boom zitten - laat ik het vriendelijk uitdrukken - en in een flinke storm dondert er altijd wel een naar beneden. Het is heel mooi als je een nest kan redden dat op zijn kant ligt.”

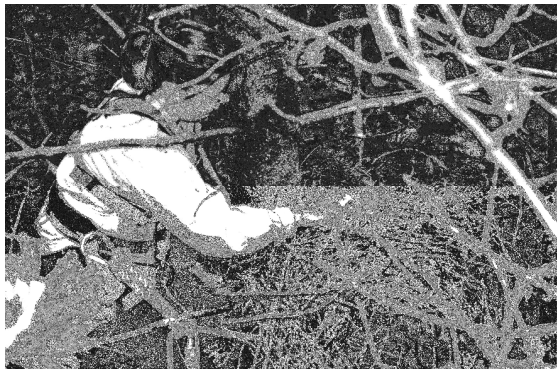
Hanneke: “Soms liggen de jonkies op de grond.”

Harry: “Van ijzerdraad, takjes en alles wat voor handen is bouwen we het nest dan weer voor ze op. Liefst hoog in de boom natuurlijk, zodat ze toch veilig zitten. Ik heb wel eens een Havik op vier meter hoogte weer terug gezet en die is later gewoon uitgevlogen. Ieder jaar hebben we zo’n vijftien boomvalkennesten. Hanneke kan dat uren en uren volgen... ja, dagen. Zonder dat er wat bijzonders gebeurt.”

Hanneke: “De Boomvalk is wel mijn vogel, ja. En die zitten heel hoog in de bomen, dus je moet echt zorgen dat je een nest hebt wat je goed kunt zien. Vaak zitten ze helemaal tussen het groen van de boomtoppen. Twee jaar geleden had ik een nest waar ik niet goed zicht op had en daar heb ik dagen bij gezeten. Op één middag had ik een afspraak met vrienden, en nét op die middag zijn ze uitgevlogen... Tja, dat gebeurt, dat hoort er gewoon bij, dus.”

Klimmen als boomchirurgen

Het klimmen beheersen Harry en Hanneke allebei. Harry geeft er cursussen in. Iedereen kan het volgens hem leren, mits gezegend met een bepaalde aanleg en een forse dosis moed.

Hanneke in de boom

Je loopt als het ware een boom in. De meeste bomen hebben takken, en daar schuilt 'm dan ook een groot deel van de moeilijkheid. Want hoe passeer je die? Hoogtevrees is niet handig en doorzettingsvermogen is essentieel. Als je eenmaal in de boom bent, ben je op jezelf aangewezen. En ja, je hebt altijd gedoe. Er is altijd wel een tak waar je touw achter blijft haken en probeer jezelf dan maar weer eens los te wrikken.

Hoogtepunten

Ieder jaar zijn er hoogtepunten. Het ringen van Wespendienven en de Boomvalken is zeldzaam en daarom een bijzondere belevenis. En er zijn de reddingsacties die soms een happy ending hebben maar soms ook tragisch verlopen. Een happy ending was er voor de Havik die kortgeleden bij de Kolhornseweg in vliegertouw verstrikt was geraakt. De brandweer kon er niet bij, de scouting niet, en dus belde het Goois Natuurreservaat naar Harry, die eigenlijk op het punt stond om naar een feestje te gaan. Tegen de tijd dat Harry en Hanneke bij de boom arriveerden, was het al donker.

Harry: "Dus toen we hebben we de lichten erop gezet. De Havik hing aan de tweede takkenkrans, helemaal aan het einde van de tak in vliegertouw gewikkeld. Ik heb die tak geborgd, afgezaagd en naar binnengehaald en zo de Havik ook te pakken gekregen. Hij was niet dood. We hebben 'm naar het asiel gebracht, en uiteindelijk heeft ie het gered. Ik weet niet of ie daar weer gaat broeden, dat zou wel leuk zijn."

Harry: "Maar we maken ook wel trieste dingen mee, hoor. Een Havik was vorig jaar in het prikkeldraad terechtgekomen. En dan denk je, welke hals doet er nou prikkeldraad in het bos? Maar ja, het was bij een golfterrein. En een van de leden van de vogelwerkgroep belde ons. Ik er heen gereden, heb 'm bevrijd en meteen meegenomen naar het asiel. Daar hebben ze zijn vleugel nog wel kunnen redden, maar hij was zo kapot, helemaal doodgebloed."

Sommige klussen zijn minder prettig, maar moeten desondanks toch gebeuren.

Hanneke: "Bij Laren was het hek dat om het privébos staat op slot. Er hing een briefje op dat er gekapt werd tot 15 maart. Het was inmiddels 18 maart en ik ben er ingegaan. Een groep bosarbeiders was bezig om de ene na de andere boom om te zagen. Dus ja, dan weet ik dat 't heel vervelend gaat worden, maar ik ben toch gaan bellen en zeuren. 'Werken jullie volgens de gedragscodes van bosbeheer? De broedtijd begint, hoe lang gaan jullie door?' Enzovoort, enzovoort. Heel vervelend, maar het moet wél gebeuren."

En verder....

Zitten ze in het bestuur van De Werkgroep Roofvogels Nederland, moeten ze bij tientallen verschillende beheerders toestemming vragen en vergunningen regelen om het land te mogen betreden en van de paden af te mogen om nesten te zoeken, moeten de contacten met de boeren onderhouden worden en willen ze graag de werkgroepleden - die ze héél erg hard nodig hebben - als groep een beetje bij elkaar houden. Met een borrel of een maaltijd. "De groep is leuk, en dat is niet onze kwaliteit", aldus Hanneke. "Mensen maken er zelf wat van. De inzet van mensen verschilt van persoon tot persoon, maar dat geeft niet. Iedereen doet wat ie kan doen. We danken altijd veel aan Daan Buitenhuis; die ringt ontzettend veel, en aan Fons Langenkamp, die heel veel klimt. Er zijn werkgroepleden die tijdens de topdrukke dagen vrije dagen nemen om te kunnen ringen." Veel contact kan tegenwoordig per mail lopen, dat scheelt weer.

Heeft het allemaal zin?

Hanneke: "Ik ben trots op het onderzoek dat we doen. We bouwen nu al tien jaar lang kennis en ervaring op die uniek zijn in Nederland. We wéten hoe het gaat met de diverse roofvogelpopulaties."

Harry: "Vroeger wisten wij één Havik te zitten en dan durfde je eigenlijk het bos al niet meer in, bang om het dier te verstoren. Vorig jaar hadden we veertig Havik-broedparen. En als je weet wat we niet allemaal doen met die vogels: ringen, meten, wegen... dat had je vroeger nooit kunnen denken. En nu herhaalt de geschiedenis zich met de Raaf. Die is zo zeldzaam, het is een echte pionier in Het Gooi. Daar gaan we nu weer veel van leren. Hoe ze stil zijn, hoeveel lawaai ze maken, of ze volgend jaar terugkomen..."

(N.B. de maker van de foto's is de redactie niet bekend)

Boekbespreking

door Dick Jonkers

Benny Génsbøl “Roofvogels van Nederland”

Het is een goed initiatief van de KNNV om de fameuze Veldgids Roofvogels van Benny Génsbøl te laten aanpassen en bij te werken. De schitterend getekende illustraties zijn vrijwel allemaal afkomstig uit deze gids. Daar is het niet bij gebleven. Van de vele, meest nieuwe foto's zijn er maar liefst vijftien gemaakt door Nederlandse fotografen. De in kleur vervaardigde verspreidings- en dichtheidskaartjes konden dank zij de hulp van SOVON worden gemaakt.

Het boek bevat een schat aan informatie en behandelt de zeventien soorten roofvogels, die broedvogel zijn in ons land, hier algemene doortrekker zijn of tot de wintergasten behoren. Natuurlijk worden de diverse zaken belicht die met roofvogels te maken hebben. De nog steeds voortdurende roofvogel-

vervolging is er een van. Bij elke soort die broedvogel is worden de schattingen vermeld van het aantal broedparen in vijf perioden, te beginnen bij 1973. Een bijbehorend kaartje geeft de dichtheden en/of het voorkomen aan.

Achtereenvolgens komen dan ook populatie-grootte -en ontwikkeling, trek, habitat en tal van andere interessante zaken aan de orde. Minstens zo belangrijk zijn de bladzijden per soort met vliegbeelden of zittende roofvogels die gewijd zijn aan de kenmerkende uiteenlopende kleden en leeftijden. En cd met roofvogelgeluiden is achterin het boek opgenomen. Een uitgave om van te smullen. Vertaler en bewerker Gert Meesters is er in geslaagd dit werk over roofvogels op maat te schrijven voor Nederland.

Benny Génsbøl (vertaald en bewerkt door Gert Meesters) 2007. Roofvogels van Nederland. 152 pagina's, 24,5x 27,5 cm, genaaid en gebonden, full colour, met talloze foto's en tekeningen. Inclusief cd met roofvogelgeluiden. ISBN 978 90 5011 246 8. Prijs € 29,95.

Uit de veren

Werkgroepen Subgroep Avifauna	Coördinatoren	tel. nrs.	
1. Watervogeltelling	Guus Proost	035 52 51 661	g.proost@tiscali.nl
2. Midwintertelling	Rob Kole	033 29 99 408	rkole@wxs.nl
3. Eempoldertellingen	Jan Mooij	035 54 29 725	mooij.noorman@planet.nl
4. Weidevogelnestbescherming	Gert Bieshaar/ Frits During	035 53 11 002	g.bieshaar@wanadoo.nl
5. Tuinvogelonderzoek	Fernand Jager	035 69 33 553	f.c.jager@planet.nl
6. Gier-, Oever- en Huiszwaluwen	Dick Jonkers	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
7. Boerenzwaluwen	Dick Jonkers/ Jelle Harder	035 52 60 456	dickjonkers@tiscali.nl
8. Telpost Corversbos	Fred van Klaveren	035 65 61 341	f.vanklaveren@natuurmonumenten.nl
9. Vogelringstation	Dick Jonkers	035 52 60 456	ringstation@vwggooi.nl
10. Nestkasten	Ronald Beskers	035 53 87 341	beskers@quicknet.nl
11. Steenuilen	Frank van de Weijer	035 53 11 207	fh.vd.weijer@hccnet.nl
12. Kerkuilen	Harry de Rooij / Gerard Mijnhout	035 62 89 470	harryderooij@planet.nl
13. Roofvogels	Harry de Rooy	035 62 89 470	harryderooij@planet.nl
14. IJsvogels	Jelle Harder	035 69 37858	jelleharder@hetnet.nl

Veldwaarnemingen

Egbert van Oort

Kleine Zilverreiger		10-02-08	5	Bikbergen, Huizen, C.de Vink, overvliegend
Grote Zilverreiger		12-02-08	4	Noordpolder te Veld, Eemnes, E. Klomp, foeragerend
		22-01-08	66	Slaapplaats Eemmeer, Eemnes, D. Jonkers, E. van Oort
		21-03-08	82	Slaapplaats Eemmeer, Eemnes, D. Jonkers, E. van Oort
Ooievaar	v.a.	30-12-08	3	2 locaties, A. Vermeule, foeragerend
Lepelaar	v.a.	17-03-08	5	2 locaties, D. Jonkers, H. van Tol, E. van Oort, foeragerend
Wilde Zwaan		13-01-08	8	Oud Naarden, Naarden, VRS, foeragerend
Zwarte Zwaan		19-09-07	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, T. Hilhorst, overvliegend
Nijlgans		27-03-08	6	Weiland te Vreeland, N. van Tol, foeragerend, 4 pull
Bruine Kiekendief		02-02-08	1	Sportpark de Kuil, Bussum, C. de Vink, overvliegend
Blauwe Kiekendief		06-01-08	1	Aalberg, Gooimeerkust, E. Klomp, voorbijvliegend
Grauwe Kiekendief		11-04-08	1	A 27 t.h.v afslag Blaricum, D. Jonkers, E. van Oort, overvliegend
Havik	v.a.	26-12-08	8x	8 locaties, M. de Graaf, E. Klomp, E. van Oort, veelal gehoord
Sperwer	v.a.	22-11-08	8x	7 locaties, E. Klomp, H. + N. van Tol, VRS, foeragerend
Buizerd		12-02-08	8	Noordpolder te Veld, Eemnes, E. Klomp, veelal rustend
Visarend		26-02-08	1	Hilversum zuid/oost, B. van de Brink, overvliegend
Torenvalk		12-02-08	4	Noordpolder te Veld, Eemnes, E. Klomp, foeragerend
Smelleken	v.a.	19-11-08	3x	2 locaties, D. Jonkers, jagend / overvliegend
Boomvalk	v.a.	05-08-08	2x	3 locaties, E. Klomp, VRS, overvliegend en foeragerend
Fazant	v.a.	12-02-08	2x	2 locaties, E. Klomp, E. van Oort, gehoord en vliegend
Waterral	v.a.	22-01-08	2x	2 locaties, D. Jonkers, M. de Graaf, E. van Oort, gehoord
Bokje		03-03-08	1	Hilversumse Bovenmeent, C. de Vink, op- en wegvliegend
Houtsnip		06-01-08	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, overvliegend
Holenduif		11-02-08	1	Boekesteijn, 's Gravenland, E. Klomp, uitsluitend gehoord
Halsbandparkiet		09-04-08	15	Wijk Hoefijzer, Loenen, E. van Oort, overvliegend
Ransuil		18-02-08	4	Roestplaats, Bergseweg, Vreeland, G. + E. van Oort
IJsvogel	v.a.	06-01-08	2x	2 locaties, D. Jonkers, E. Klomp, E. van Oort, weg- en overvliegend
Groene Specht	v.a.	06-01-08	3x	3 locaties, E. Klomp, N. + H. van Tol, foeragerend en gehoord
Zwarte Specht	v.a.	13-01-08	6x	5 locaties, D. Jonkers, E. Klomp, VRS, uitsluitend roepend
Kleine Bonte Specht 1		03-01-08	1	Oud Naarden, Naarden VRS, alleen gehoord
Boomleeuwerik		25-02-08	1	Zuiderheide, Laren, E. Klomp, zang
Waterpieper		06-04-08	1	Hilversumse Bovenmeent, D. Jonkers, M. de Graaf, overvliegend
Blauwborst		01-04-08	1	Nieuwe Keverdijkse Polder, Weesp, D. Jonkers, E. van Oort, zang
Zwarte Roodstaart		01-04-08	1	Hoefijzer, Loenen, N. + H. van Tol, foeragerend
Koperwiek		28-12-07	15	Fuchiastraat, Hilversum, E. Klomp, foeragerend in hulst
Grote Lijster		25-02-08	1	Monnikenberg, Hilversum, E. Klomp, zang
Zwarte Mees		16-03-08	3	Hoefijzer, Loenen, N. + H. van Tol, foeragerend
Klapekster		24-02-08	1	Hoorneboegse heide, Hilversum, E. Klomp, foeragerend
Raaf	v.a.	03-11-08	5x	3 locaties, E. Klomp, A. Vermeule, overvliegend
Ringmus		20-03-08	15	Hoefijzer, Loenen, N. + H. van Tol, foeragerend
Keep	v.a.	29-01-08	4	2 locaties, E. Klomp, H. en N. van Tol, foeragerend
Goudvink	v.a.	10-02-08	3x	3 locaties, D. Jonkers, E. Klomp, veelal zingend gehoord

Mutaties Ledenbestand april 2008

Nieuwe Leden

MW H VAN BARNEVELD	KAPITEIN DE LANGESTRAAT 131	1318 DJ	ALMERE	036	5379919	G
R M BEKKER	LOOSDRECHTSEWEG 116	1215 KB	HILVERSUM	035	6284561	G
BROUWER	VERLENGDE ENGWEG 3	1251 GM	LAREN			H
MW H VAN DODEWAARD	BERNARD VAN BEEKLAAN 35	1241 AC	KORTENHOEF	035	6563308	H
MW C M EBBEN	OUDWIJKERDWARSSTRAAT 126	3581 LJ	UTRECHT	06	53769068	G
J FRAMBACH	HAZELAARLAAN 27	1214 LK	HILVERSUM	035	6248389	G
MW J H GONS TETTERO	DE NOORD 8	1261 ML	BLARICUM	06	17916978	G
C HAGAN	STADHOUDERSLAAN 17A	3761 EJ	SOEST	035	6014927	H
E A HULSTEIN	GORTELSEWEG 73	8166 JR	EMST	0578	660455	H
T F JANSEN	SINT LUDGERUSSTRAAT 323	3553 CX	UTRECHT	030	2341432	G
JELGERHUIS	HYACINTENLAAN 64	1215 BD	HILVERSUM	035	6219169	H
MW J E A M KERKHOF - DE GRAAF	LUITGARDEWEG 28	1211 NB	HILVERSUM	035	6286330	H
MW J Z KOS	ZEELT 29	1275 AP	HUIZEN	035	5241868	G
H E W K KWAK	RIETMEENT 106	1218 AZ	HILVERSUM	035	6935692	H
MW E LUCHIES	KORTENHOEFSEDIJK 8	1241 LM	KORTENHOEF	035	6566212	H
MW C T M IN DER MAUR	DE LANGE GANGH 7	1398 CV	MUIDEN	0294	263750	G
J NOUWENS	LUITGARDEWEG 22	1211 NB	HILVERSUM	035	6210923	H
MW M OUDENAARDEN	NEUWEG 535	1215 JE	HILVERSUM	035	6233649	G
R PIETERSON	BURG. DOLMANSLAAN 31	3601 CA	MAARSSSEN	06	12517124	G
MW L VAN DER POEL	KLAVER 59	1273 AK	HUIZEN	035	6831592	H
MW B J M POEL-DE VREEDE	BUHRMANNLAAN 54	1381 GM	WEESP	0294	431308	H
P J F POLS	ALBERTUS PERKSTRAAT 39	1217 NL	HILVERSUM	035	6245527	H
F RAAP	DODAARSLAAN 1	1241 XG	KORTENHOEF			H
MW E M ROZEBOOM	KONINGINNELAAN 36	3762 DE	SOEST	035	6037019	H
MW E VAN DER SCHAAF- WEVER	HASSELAARLAAN 46	3755 AW	EEMNES	035	5386094	G
G STAM	MIDDENHOEK 45 3632 TC	LOENEN A/D	VECHT	0294	234732	G
MW P TAKKEN-MAK	NIEUWE BUSSUMMERWEG 147	1272 CH	HUIZEN	035	5254992	H
TER VOORT	AKKERDISTEL 7	3453 TR	DE MEERN			H
C TIMS	LOPIKERSCHANS 7	3432 CM	NIEUWEGEIN	06	41560313	G
C J VOS	HEUVELWEG 22	3761 XP	SOEST	035	6021008	H
MW M WOLTERS	ERFGOOIERSLAAN 4	1399 JJ	MUIDERBERG	0294	264272	H

Adreswijzigingen

W J A HOEFFNAGEL	MR. J.C. BUHRMANNLAAN 54	1244 PH	ANKEVEEN	035	6919356	G
MW J IJSPEERT	LOPES DIASLAAN 45	1222 VA	HILVERSUM	035	7725315	G
J M LUCHIES	KORTENHOEFSEDIJK 8	1241 LM	KORTENHOEF	035	6566212	G
K A NAK	VRIJHEID 16	1231 TM	LOOSDRECHT	06	22915854	G
J VAN TUIN	DE DRIFTER 12	1271 WH	HUIZEN	035	6560062	G
MW A VAN TUIN-REVALK	DE DRIFTER 12	1271 WH	HUIZEN	035	6560062	H
MW R VELTKAMP	MR. J.C. BUHRMANNLAAN 54	1244 PH	ANKEVEEN	035	6919356	H
VOGELWERKGROEP AMSTERDAM	BURGGRAVENAMBACHT 46	1433 NP	KUDELSTAART			M

Overleden

T A HENDRIKS	DIEPENDAAELSELAAN 175-A	1214 KB	HILVERSUM	035	6215389	G
W M WEITJENS	F BOLLAAN 6	1412 HR	NAARDEN	035	6945807	G

Bedankt

G HANSSENS	KONINGIN WILHELMINALAAN 1	1411 EL	NAARDEN	035	6914860	G
M HORNSVELD	WAKKERENDIJK 29A	3755 DA	EEMNES	035	5314303	H
L DE VRIES	LAAN 1940-1945 139	1222 NK	HILVERSUM	035	6853372	G
H VAN DER WAL	PRINSENSTRAAT 20	1211 LT	HILVERSUM	035	6247430	G

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Dier en Milieu jrg. 83 (1) febr.'08 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. Inspecteurs kwamen erachter dat op de Noord-Veluwe tientallen in het wild gevangen Puttertjes waren verminkt bij het op een amateuristische manier aanbrengen van pootringen.

De DompHoorn jrg. 41 (1) mrt.'08 Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. De samenwerking tussen de vogelasiels Acquoy en Naarden o.l.v. Frank v.d. Woord is van de baan. De WG weidevogels doet nuttig werk, op zo'n 1000 ha boerenland worden de nesten getraceerd en beschermd. De nestkastenwerkgroep leidt een kwijnend bestaan nu ze uit nog maar twee leden bestaat. Tijdens het broedseizoen wordt niet gecontroleerd.

Tussen **Duin & Dijk** jrg. 7 (1) '08 Natuur in Noord-Holland. Steun voor vogelwerkgroepen. W. Ruitenbeek 'Vogeleiland Marken 1930-2007'. De ontwikkeling van eiland in de zilte Zuiderzee naar hotspot voor de toeristen. Geen wonder dat de vogelbevolking er zeventig jaar geleden totaal anders uitzag.

Dutch Birding jrg. 30 (1) '08 Tijdschrift voor palearctische vogels. P. Adriaens ea 'Eerstejaars Zilvermeeuwen met kleedkenmerken van de Amerikaanse Zilvermeeuw. D. Groenendijk & E. v. Saane 'Twee Italiaanse Kwikstaarten in 2006' P.A. Wolf & E.B. Ebels 'Westelijke Orpheusgrasmus in Middelburg 2003' Verder 30 jaar Dutch Birding met plaatjes uit de jaren 80.

Groen Hart Visie jrg. 5 (1) mrt.'08 Duurzaam en agrarisch beheer van het Groene Hart. Hierin opgenomen een lijst met 42 bedreigingen van het Groene Hart: o.a. de woningbouw in de natuur op het oude KNSF-terrein bij Muiden. De Groene Uitweg, de natuuroplossing voor de Horstermeerpolder, wordt als kansrijk project aangemerkt.

IJsselmeer-berichten jrg. 36 (1) mrt.'08 Mede door bezwaren van de IJsselmeervereniging ligt de ontwikkeling van IJburg 2 al sinds 2004 stil. Er is tot nu toe volgens de Raad van State onvoldoende rekening gehouden met het milieu-effect en met de Europese Vogelrichtlijnen.

De Kruisbek jrg. 51 (1) febr.'08 Vogelwacht Utrecht. H. Mensink 'Slechtvalken in de provincie Utrecht'. Op kantoorcolossen als Fortis en Interpay in de stad Utrecht worden regelmatig slechtvalken waargenomen. Verstoring vanaf het dak door ramen zemen leidt ertoe dat hier niet gebroed wordt. R. Slaterus 'Gestage toename van de Krakeend.'

Mens en Natuur jrg. 59 (1) voorjaar '08 Magazine van het IVN. Voor goede initiatieven heeft Vogelbescherming een projectpot ingesteld waarmee een dergelijk project gefinancierd kan worden. Plannen vóór 1 juni a.s. indienen.

NatuurNabij jrg. 37 (1) febr.'08 De vrijwilligers van IVN Vogelwerkgroep Soest kregen de Gouden Oliebol wegens verdienste voor de Soester samenleving. De leden van de werkgroep zijn druk in de weer met nestkastcontroles, roofvogels en uilen, bescherming van weidevogels, zwaluwen en ijsvogels.

Van Nature jrg. 18 (1) jan.'08 Maandblad van Natuurmonumenten. Natuurontwikkeling rond IJburg kreeg prominente plaats door druk vanuit natuurorganisaties.

Van Nature jrg. 18 (2) febr. '08 Geen specifiek vogelnieuws.

Landschap Noord-Holland jrg. 35 (1) mrt.'08 Luc Smit van de Steenuilenwerkgroep Noord-Holland schat dat er nog minimaal 70 broedpaartjes zijn van het kleine Steenuiltje, vooral in West-Friesland. R. de Vos 'In de Eilandspolder –tussen De Schermer en De Beemster- wordt het boerenbedrijf dienstbaar gemaakt aan weidevogels.'

Sovonnieuws jrg. 20 (4) dec. '07 K. Koffijberg & H. v.d. Jeugd 'Opvang van Ganzen en Smienten in foerageergebieden; eerste resultaten.' Het blijkt dat Grauwe Ganzen en Kolganzen zich minder binden aan de foerageergebieden, dan de Brandgans en de Kleine Rietgans. J. Waanders en G. Troost maken gegevens van trektellingen via het internet beschikbaar, Trektellen.nl en Sovon werken samen. Het Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels doet bijzondere ontdekkingen: een broedgeval van de Veldrietzanger op Vlieland! En op Schiermonnikoog ving H. Luten een Kleine Vliegenvanger.

2008 Het jaar van de Scholekster: Van 'witte gebieden' in Nederland wil Sovon gegevens verzamelen over de broeddichtheid en broedsucces. Meer dan 1000 Grote Zilverreigers geteld tijdens de eerste landelijke slaapplaatstelling in de winter.

De Takkeling jrg. 16 (1) '08 Werkgroep Roofvogels Nederland. Hanneke Sevink schrijft in haar voorwoord dat de roofvogelvervolgung minder is geworden. R. Bijlsma meldt in 'Trends en broedresultaten', dat voor de Havik het Gooi één van de gunstigste broedgebieden is in Nederland, ze beginnen altijd vroeg, d.w.z. eind maart met broeden. Roofvogelwerkgroep de Peelhorst 'Wespendiefjong grootgebracht door pleegouders.'

De Tringiaan jrg. 31 (1) '08 VWG Schagen e.o. G. Langedijk ringde de Kerkuilen rondom Schagen, waar in tien kasten 32 jonge Kerkuilen geringd werden. Uit het weidevogeloverzicht blijkt dat de Grutto en de Tureluur zich redelijk handhaven.

Te Velde jrg. 48 dec.'07 Archief voor veldbiologische gegevens uit de Gelderse Vallei en Eemland. Naar aanleiding van grote ingrepen in landgoed Den Treek, waar een opener gebied wordt gecreëerd met heide en zand, grijpt Te Velde terug op een gedetailleerd verslag uit 1898 van E. Heimans met tekeningen van M.A. Koekkoek in De Levende Natuur.

Vanellus jrg. 60 (3) juni '07 De Friese Vogelbeschermingswachten. J. Dijkstra 'Nieuw weidevogelbeheer en tellen', er wordt gewerkt aan een landelijk systeem van monitoring van de broedresultaten van weidevogels. Uiteraard zijn de Friese Vogelbeschermingswachten vertegenwoordigd.

Het Vogeljaar jrg. 55 (6) '07 Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. G. Ouweneel verslaat zijn zeereis van Nieuw-Zeeland naar Japan: vijf weken zeevogels waarnemen in de Westelijke Grote Oceaan.

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze Vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar één van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem dan op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.

Programma 2008

De lezingen worden gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, 1215 JV Hilversum.

Zaterdag 3 mei: Openbare vroege vogelexcursie bij Kasteel Groeneveld in Baarn o.l.v. de excursieleiders (Bertus van den Brink, Piet Spoorenberg, Han Westendorp, Adrie Vermeule). Vertrek 6.00 uur vanaf de voorzijde van het kasteel.

Deze excursie is openbaar en dus zijn ook niet-leden van harte uitgenodigd om deel te nemen. Echter, kinderen jonger dan 12 jaar en ook honden kunnen niet mee. De excursie wordt ook bekend gemaakt in de regionale pers.

16, 17 en 18 mei: Voorjaarsweekeinde **Lauwersmeer**.

In het voorjaar is dit prachtige top vogelgebied nog boeiender en spectaculairder dan in het najaar. Dit is een kampeerweekend. Er is ruime gelegenheid om te kamperen op de mooie camping. Er wordt gebruik gemaakt van de accommodatie van camping "Lauwerszee" te Vierhuizen. Wanneer u niet beschikt over een tent of caravan, dan is er een mogelijkheid om te logeren in de kampeerboerderij, (maximaal 40 personen).

U dient zich schriftelijk, per post (adres achter in Korhaan) of mail (excursies@vwggooi.nl) voor 1 april 2008, aan te melden bij Joke van Velsen. Aanmelding met vermelding van data, naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen € 70,- per persoon, (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient uiterlijk 1 april 2008 overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum, onder vermelding van 'Lauwersmeer voorjaarsweekend'. Aanmeldingen gaan op volgorde van binnenkomst. Wat betreft kampeerboerderij: vol is vol! Indien u zich later dan 1 april 2008 aanmeldt en/of de betaling niet binnen is, is deelname niet meer gegarandeerd. Deelnemers krijgen 1 á 2 weken voor aanvang nadere informatie thuis gestuurd.

Zaterdag 31 mei: Auto dagexcursie naar **Voornes Duin en het Quackjeswater** o.l.v. Erik Hans van Stigt Thans en Frank van de Weijer. Vertrek om 5.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Een bijzonder excursiedoel met een grote variatie aan biotopen. Dankzij brak, zout en zoet water, duinen en bos kunnen we deze dag een grote diversiteit aan vogels zien. Het Oostvoornse Meer, Voornes Duin, de Maasvlakte en het Quackjeswater met zijn lepelaarkolonie zijn vandaag het reisdoel. Dit wordt een lange dagexcursie. Houdt rekening met een eventuele late thuiskomst.

Zondag 15 juni: Fietsexcursie in de Bovenmeent en omgeving o.l.v. Hugo Weenen en Arnold Top. Vertrek om 7.00 uur vanaf de parkeerplaats van de Hocras aan de Franse Kampweg in Hilversum. Ook in deze tijd is de Bovenmeent niet te versmaden.

Zaterdag 28 juni: Dag wandelexcursie naar het **Bargerveen** o.l.v. Erik Hans van Stigt Thans en Bertus van den Brink. Vertrek om 5.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Het wordt een lange dag excursie. Eten en drinken voor de hele dag meenemen en vergeet ook zonnebrand- en muggenolie niet. Dit wordt een stevige, maar zeker ook heerlijke wandeling, waarbij we veel, ook minder alledaagse vogelsoorten kunnen tegenkomen, zoals Grauwe klauwier, Blauwborst, Koekoek, Geelgors, Wielewaal en Geoorde Fuut. Daarnaast bestaat, afhankelijk van het weer, een goede kans op het zien van diverse soorten vlinders, libellen en reptielen, terwijl het gebied ook interessante planten en zoogdieren herbergt.

Zondag 24 augustus: Auto dagexcursie rondje Noord Holland o.l.v. Wim le Clercq en Bertus van den Brink. Vertrek om 6.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken voor de hele dag meenemen. Een schitterend rondje door Noord Hollandse biotopen. We zien vogels van de zee en de zoute slikken, het duin en van de zoete slikken en binnenwateren. De tijd is perfect voor het zien van vele steltlopers en mogelijk zitten er ook dit jaar weer enkele bijzondere soorten tussen. Er zal op diverse plaatsen gestopt worden, om goed te kijken en verkennen.

Zaterdag 6 september: Ochtendfietsexcursie rond het **Naardermeer** en langs de kust van het Gooimeer o.l.v. Adrie Vermeule en Wouter Rohde. Vertrek met de fiets om 8.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zondag 21 september: Ochtendwandelexcursie door de **Amsterdamse waterleidingduinen** o.l.v. Piet Spoorenberg, Wouter Rohde, Pieter-Jan Hegenbart en Han Westendorp. Vertrek met de auto om 6.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

3, 4 en 5 oktober 2008: Najaarsweekeinde Vlieland

We verzamelen vrijdagochtend om 9.00 uur bij de boot in Harlingen en keren zondag aan het einde van de middag om ongeveer 16.45 uur met de boot terug. We verblijven in kampeerboerderij 'Twistend'. Fietsen zijn voor u gehuurd en vrijdagavond is er soep en op zaterdag en zondag wordt voor eten en drinken gezorgd.

U dient zich schriftelijk, per post (adres achter in dit blad) of mail (excursies@vwggooi.nl), **voor 15 augustus**, aan te melden bij Joke van Velsen. Aanmelding met vermelding van data, naam, adres en telefoonnummer. De kosten bedragen € 70,- per persoon, (overnachtingen, fietsen, eten en drinken, organisatiekosten). Dit bedrag dient vóór 15 augustus overgemaakt te zijn op postrekening 2529179 t.n.v. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken te Hilversum, onder vermelding van 'Vlieland najaarsweekend'. Aanmeldingen gaan op volgorde van binnenkomst!

Indien u zich later dan 15 augustus aanmeldt en/of de betaling niet binnen is, is deelname niet meer gegarandeerd. Deelnemers krijgen 1 á 2 weken voor aanvang nadere informatie thuis gestuurd.

Zondag 19 oktober: Ochtendfietsexcursie door de **Eempolders** o.l.v. En Adrie Vermeule. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de theetuin van Eemnes (einde van de Meentweg, Goyerweg).

Zaterdag 1 november: Autodagexcursie naar de **Oostvaardersplassen** o.l.v. Hugo Weenen en Adrie Vermeule. Vertrek om 9.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zondag 16 november: Ochtendwandelexcursie door **Einde Gooi en langs het Tienhovens kanaal** o.l.v. Arnold Top. Meer informatie in de volgende Korhaan.

Zaterdag 29 november: Autodagexcursie naar **Friesland** o.l.v. Jan Bos. Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken voor de hele dag meenemen. Een prachtige gelegenheid om eens goed naar veel soorten ganzen te kijken.

Zondag 14 december: Korte ochtendwandelexcursie **Over de Tafelberg, IJzerenveld en Bikbergen** o.l.v. Wouter Rohde en Vertrek om 9.00 uur van het parkeerterrein naast restaurant “De Goede Gooier” aan de Crailose weg.

2009

Zaterdag 3 januari: Verrassingsexcursie o.l.v. Hugo Weenen en Wouter Rohde. Vertrek met de auto om 9.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zondag 18 januari: Ochtend wandel- en kijkexcursie naar het **Nijkerkernauw** o.l.v. Piet Spoorenberg en Antje van Slooten. Vertrek om 8.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw) en om 9.00 uur vanaf de ‘carpool’ bij de afslag Baarn-Noord / Eembrugge (afslag 11) aan de A1.

Een prachtig gebied voor het waarnemen van veel (overwinterende) watervogels.

Zaterdag 31 januari: Autodagexcursie naar Zeeland o.l.v. en Wouter Rohde. Vertrek om 7.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

15, 16 en 17 mei: Kampeerweekeinde in Hoge Venen (België/Ardennen)

2, 3 en 4 oktober: Najaarsweekeinde Ameland

Voorwaarden - de kleine lettertjes:

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijsen. Mocht u willen deelnemen aan een excursie binnen ons werkgebied, maar heeft u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u bijvoorbeeld niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in De Korhaan). We proberen dan een passende oplossing voor u te vinden. Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

De bij iedere excursie vermelde deelnamebedragen dienen te allen tijde volledig te worden betaald, dit ongeacht de vraag of volledig aan het programma wordt deelgenomen. Ook indien men van bij de prijs inbegrepen zaken geen gebruik maakt, is het volledige bedrag verschuldigd. Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden naast de reeds gemaakte kosten tevens administratiekosten in rekening gebracht. Als u zich later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald, dit afhankelijk van de reeds gemaakte kosten en de in rekening te brengen administratiekosten.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de vogelwerkgroep. U wordt dringend verzocht naar deze excursies géén kleine kinderen en géén honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

PRACTICUM
GRAFIMEDIA GROEP BV

DRUKKERIJ DE VRIES
PRACTICUM DIGIPRINT

Oosterengweg 40
1221 JV Hilversum
T: 035 - 685 01 42
F: 035 - 683 67 76
E: devries@practicum.nl
E: digiprinthilversum@practicum.nl
W: www.practicum.nl

Media
Studio
Prepress

Drukken
Digitaal printen
Plotten

Mailingservice
Logistiek

Practicum, breed in Communicatie

nieuw & gebruikt
verrekijkers
microscopen - fotoapparatuur

ABRO
Swarovski A-dealer

www.abroverrekijkers.nl

openingstijden: wo/vrij/zat 10⁰⁰-17⁰⁰ don 10⁰⁰-18⁰⁰

internet: www.fotoabro.nl www.microscopen-specialist.nl

☎ (075) 6 700 747 mail: info@fotoabro.nl

Zuiddijk 60 1501 CN Zaandam